

Årsmelding
2005
Halden kommune

INNLEDNING

Halden kommune har vedtatt balansert målstyring/resultatledelse som styringsverktøy. Rådmannen legger frem årsmeldingen for 2005 basert på de prinsipper som ligger i måling av resultater. Malen for årsmeldingen skiller seg derfor noe fra tidligere år. Det er fokusert på mål og måloppnåelse. Målene for driften settes i hovedsak gjennom budsjettvedtak og gjeldende vedtatte planer. Årsmeldingen skal være verktøyet for å vurdere oppnåelse av målene. For noen områder er produksjon og produksjonsvolum en viktig indikator for måloppnåelse. Årsmeldingen for 2005 er starten på å lage et dokument som på sikt vil gi en god oversikt over vedtatte mål, måloppnåelse, produksjonsendringer over tid og utfordringer fremover som er fanget opp gjennom årets drift.

Tabellgrunnlaget er i hovedsak hentet inn fra KOSTRA rapportering inn til SSB. Årsmeldingen kan ikke ta inn i seg hele grunnlaget og det er derfor foretatt en vurdering på hovedindikatorer. For ytterligere fordykning i tabellmaterialet vises det til SSB sine hjemmesider. Adresse <http://www.ssb.no/kostra/>.

Innholdsfortegnelse

Innledning	side 2
Rådmannens kommentarer og vurderinger	side 3
Rådmannens stab	side 7
Kommunalavdeling støttefunksjoner	side 11
Kommunalavdeling undervisning og kultur	side 15
Kommunalavdeling helse- og sosial	side 21
Kommunalavdeling teknisk	side 31
Investeringsprosjekter	side 38
Finansieringsanalyse / Nøkketall	side 39

RÅDMANNENS KOMMENTARER OG VURDERINGER

Sammendrag

Driftsåret 2005 var et godt år for Halden kommune. Nettodriftsresultat utgjorde 47.8 millioner kroner. Dette tilsvarer en driftsmargin på ca 4,2 %. Korrigeres for avsetninger til selvkostområder (vann og avløp VA, renovasjon, skolefritidsordningen SFO; psykiatrimidler m. m.), utgjorde netto driftsresultat ca 40 millioner.

Det gode netto driftsresultatet bidro til at kommunens tidligere akkumulerte underskudd på 20,1 millioner kroner ble dekt inn i 2005, og en viktig milepæl mot en sunnere økonomi er dermed passert.

Halden kommune har etter rådmannens vurderinger også i 2005 levert gode og tilfredsstillende tjenester i et år preget av stort press på ulike tjenester. Spesielt har dette presset vært stort innenfor pleie- og omsorgstjenesten, der volumet har økt blant annet som følge av økte kostnader til storforbrukere (brukere som samla sett har pleie- og omsorgstjenester over kr 745 000,- pr år), samt et økende behov for det behandlingstilbud institusjonstjenesten gir. Gjennom hele 2005 har alle avdelinger hatt overbelegg.

Halden kommune har hatt store utfordringer og samarbeidet med de tillitsvalgte har stort sett vært godt.

Investeringsnivået har vært høyt i 2005 sammenlignet med andre år, men betydelig lavere enn budsjettet. Totalt utgiftsført 222,5 millioner kroner, hvorav 134 millioner til anleggsmidler (bygg, maskiner, transportmidler, inventar/utstyr), 28 millioner kroner til utlån (Startlån-ordning) og 32 millioner som egen-kapitalinnskudd til Halden Kommunale Pensjonskasse HKP. 28.5 millioner kroner skyldes interne transaksjoner.

Av enkelte prosjekter har utbyggingen på Strupe trinn 1 blitt avsluttet, og trinn 2 ble nærmest ferdigstilt. Utbygging av gang og sykkelveier bidro til 2 km opparbeidet sykkelstier i sentrale byområder.

Disponering av årets resultat

Driftsregnskapet (se side 1 i Årsregnskapet 2005) viser et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 20 324 058,87 som rådmannen foreslår benyttet slik:

Overføres disposisjonsfond (fri egenkapital) kr. 20 324 058,87

Investeringsregnskapet (se side 2 i Årsregnskapet 2005) viser et underskudd på 1 203 697,06, som rådmannen foreslår dekkes ved bruk av udisponert kapitalfond

Kommentarer til avvik i forhold til budsjett

Hovedavvikene for kommunen som helhet i *driftsregnskapet* (se årsregnskapet 2005 sidene 1 og 2) er (negative avvik er satt i parentes):

Fellesområdet:

Sum frie inntekter	5,5 mill kr
Netto finansposter	26,3 mill kr

Innefor frie inntekter er det et positivt avvik på skatteinntekter/rammetilskudd på vel 3 millioner kroner. Videre utgjør svikten i øvrige generelle statstilskudd 15,2 mill, hvorav 15 mill relaterer seg til mva-kompensasjon fra investeringsregnskapet. Kalkulatoriske renter og avdrag er inntektsført med 17,7 millioner, som ikke var budsjettet. Dette er VAR-sektorens andel av renter og avskrivninger på gjeld/investeringer i anleggsmidler. Avviket i nettofinansieringsposter skyldes ekstraordinært utbytte fra Østfold Energi AS.

Tjenesteområder:

Brutto lønn	2,3 mill kr
Sykelønnsrefusjon./Svangerskapsrefusjon	5,2 mill kr
Netto lønn	7,5 mill kr
Andre driftsutgifter	(141,6) mill kr
Andre driftsinntekter	121,6 mill kr

Positivt avvik på brutto lønn skyldes flere forhold; Bruken av premiefond i HKP på 12,1 millioner, medfører mindre belastning av pensjonsutgifter i kommunes regnskap. Videre er det inntektsført totalt 12,3 millioner kroner vedr. pensjoner og arbeidsgiveravgift. Dette skyldes for mye belastet og innbetalt i perioden 2002-2004.

Avviket på andre driftsutgifter er stort, og skyldes blant annet følgende transaksjoner:

- avskrivninger (31 mill)
- disponering av overskudd 2004 (22 mill)
- overskudd 2005 (20 mill)
- avsetninger (12 mill)
- ikke budsjettert intern handel (28 mill)

Avviket på andre driftsinntekter skyldes mye av de samme transaksjoner som under andre driftsutgifter.:

- Motpost avskrivninger (31 mill)
- Inntektsføring av ikkedisponert resultat 2004 (22 mill)
- Bruk av fond (10 mill)
- Ikke budsjettert intern handel (24 mill)
- Statlige tilskudd (integrering, ressurskrevende brukere, psykiatri (18mill)

Når det gjelder avvikene driftsregnskapet i den enkelte kommunalavdeling, viser rådmannen til årsrapporten fra hver enkelt kommunalavdeling.

Investeringsregnskapet finnes på side 2 i Årsregnskapet 2005 og er en konsentrert oversikt over sum transaksjoner som kan inndeles i tre: Faktiske utgifter til gjennomførte investeringer, salgsvederlag fra salg av formuegjenstander (tomter m.m.) og finansieringstransaksjoner (inn- og utlånsvirksomhet vedr startlån samt låneopptak til gjennomførte investeringer.

Av regnskapet fremkommer at sum utgifter, er vesentlig lavere enn budsjettert med 40 millioner. Samtidig knytter en stor del av utgiftene seg til prosjekter som fikk sin investeringsbevilgning tidligere år. Det er derfor et betydelig etterslep på investeringer budsjettert i 2005. Det vil derfor være viktig å fokusere på gjennomføring av prosjektene i 2006. Spesielt fordi momsrefusjonsordningen diskuteres. Endring kan skje allerede fra 2007.

Inntektene investerings regnskapet viser en merinntekt på 1 million kroner. Av bokførte inntekter, skyldes 32 millioner interne finansieringstransaksjoner relatert til styrking av egenkapital i Halden Kommunale Pensjonskasse. En salgsinntekt på 3 millioner relateres til utbygging av Harekas, der verken utgiftsside eller inntektside er budsjettert. I tillegg er det mottatt ikke budsjetterte tilskudd/overføringer på til sammen 8,6 millioner kroner. Det er med andre ord en beskjeden andel av det budsjetterte salget på 45 millioner, som skal komme fra salg av bolig- og næringsseiendommer samt øvrige kommunale eiendommer.

Kommentar til drift og økonomi

Kommunens resultat må sees på bakgrunn av de tiltak som er iverksatt gjennom 2005 og de endringer som har kommet i overføringer på grunn av sentrale vedtak.

Det er kun fellesområdet (Rådmannen m. stab og kommunalavdeling for støttefunksjoner) som har holdt seg innenfor sine budsjetterammer i 2005. Øvrige kommunalavdelinger har relativt sett små prosentvise avvik, men store avvik i kroner. For enkelte kommunalavdelinger vil aktiviteten som har generert merforbruket i 2005 tas med over i 2006. Dette gjør utfordringen for 2006 enda større, enn de som ligger i vedtatt budsjett for 2006. I første rekke gjelder dette utgiftsøkningene innenfor kommunalavdeling helse og sosial.

Ser man på kommunens underliggende drift opp mot resultatet for 2005, er den underliggende driften høyere. Som nevnt har kommunen gjort bruk av premiefondet i HKP til reduksjon i forfalt pensjonspremie, man har fått effekt av tidligere for mye innbetalt pensjon og arbeidsgiveravgift og man har et stort ekstraordinært utbytte fra Østfold Energi AS. I motsatt retning trekker dekning av tidligere års akkumulerte underskudd.

Lønnsoppgjøret i 2005 er holdt innenfor forventet ramme. Allikevel ser man ut fra regnskapene at en stadig større andel av kommunens utgifter blir bundet opp i lønnsutgifter, noe som gjør handlingsrommet strammere.

Ordinært utbytte fra Østfold Energi ble utbetalt som forventet. Det var for driftsåret 2005 ikke budsjettert med ekstraordinært utbytte. Det ble imidlertid utbetalt med 25,1 millioner kroner.

Sparetiltak og omorganiseringer

Undervisningssektoren ble omorganisert i 2005 fra 13 skoler og 5 barnehager, til 5 områdeledere. 4 som dekker skoleområdet og en som dekker barnehageområdet.

Teknisk drift har hatt sitt første år etter ny organisasjonsmodell, der man har skilt forvaltning og drift. Samspillet er ikke optimalt, og arbeidet med en restrukturering av samspillet og fokusering på bestiller- og utførerrollen vil bli ytterligere fulgt opp og prioritert i 2006.

Kontinuerlig omstilling og effektivisering har blitt en del av hverdagen i Halden kommune, og vil være det i de kommende årene også.

I tråd med budsjettforutsetningene har arbeidet med videre etablering av nye rammeavtaler for kjøp av varer og tjenester inn til kommunen vært intensivt. Stadig flere områder får sine rammeavtaler, noe som letter det daglige arbeidet for kommunalavdelinger og enheter.

Balansert målstyring / Resultatledelse (BMS/RL)

Halden kommune har innført resultatledelse. Grunnlaget er lagt i 2005, der man har hatt brede medvirkningsprosesser blant ansatte og tillitsvalgte i forbindelse med utforming av målekart med fokusområder og tilhørende måleindikatorer. Alle ledere i Halden kommune har fått skoleing i BMS/RL.

Resultatledelse vil være Halden kommunes helhetlige styringssystem. Tydelige lederskap og fornøyde medarbeidere skal gi grunnlag for kvalitetssikring av tjenestetilbudet.

Tjenesteproduksjon

Antall klager på tjenester levert av Halden kommune er lavt. I den grad dette kan tas som mål for forventninger fra innbyggerne side, synes det som om Halden kommune greier å levere tjenester av kvalitet og omfang som innbyggerne forventer. Halden kommune vil i større grad sjekke ut dette med brukerundersøkelser og lignende i årene fremover. Tjenesteavtaler og standarder skal og legge grunnlag for kommunens tjenesteproduksjon i årene fremover.

Næringsliv

Kommunens rolle i utvikling av samfunnet og tilrettelegging for industri og næring er et hovedsatsingsområde og mye forarbeid har blitt lagt i gjennom 2005. Rullering av Næringsrådets Strategiske næringsplan er nærmest slutført, og vil bli fremmet for politisk miljø våren 2006. Arbeidet med sentrumsplan er kommet godt i gang.

Arbeidet med å etablere et kompetansemiljø/kunnskapspark i tilknytning til Høyskolen på Remmen, har hatt fin fremdrift i 2005. Flere lokale bedrifter er interessert i en slik utvikling, noe som bidrar positivt til fremdrift i planleggingen. Det kan også nevnes at det er sendt søknad om å få status som "Centre of Expertise", og rådmannen vil prioritere dette arbeidet i 2006.

Selv om Svinesundparken og utviklingen her styres av private aktører, finner rådmannen grunn til å nevne den etableringen som har funnet sted som meget positiv, og en etablering som har overgått de mest optimistiske estimater mht tidsperspektiv. Etableringen åpner for et større fokus på utviklingen av denne delen av kommunen.

Forholdet til andre kommuner

Kommune - Norge er under vurdering og det er igangsatt en rekke prosesser sentralt på dette. Halden har deltatt og konkludert med at utvidet samarbeid med nabokommuner er ønsket på de områder det er felles nytte for begge parter. Ellers følger en diskusjonen med antall forvaltningsnivåer, men ser ikke de store endringene for Halden. Halden som grensekommune har en rekke utfordringer som følge av dette. Økt aktivitet fra politi og toll på Norges største innfallsport medfører økt engasjement fra kommunens side innenfor sosial- og barnevernsomsorgen. Variasjon i arbeidsmarkedet på svensk side virker og inn på arbeidsledigheten i Halden. Antall utpendlere har økt betraktelig de siste årene og det svenske arbeidsmarkedet er av stor betydning for innbyggerne i Halden.

Fremtidsutsikter

2005 har vært et godt driftsår. Enkelte forhold i kommunalavdelingens driftsområder er urovekkende i den forstand at det er aktivitet som man har ved utgangen av året som man må dra med seg inn i 2006 - uten budsjettmessig dekning. Dette medfører et enda større press på omstillingsarbeidet enn det som ligger i budsjettforutsetningene.

Regjeringsskiftet i 2005 medførte økte rammer til kommunesektoren i 2006. Med styrkingen kommer imidlertid også forventninger om økt kvalitet og økt volum i tjenesteproduksjonen. Omstillingene vil slik sett bli store også i fremtiden !

Halden kommunes akkumulerte underskudd er nedbetalt. Dette bidrar til at handlingsrommet er noe større enn det ellers ville ha vært. Slik sett har vi et positivt utgangspunkt for videre utvikling.

Rådmannen berømmer de ansatte for den innsats som er lagt i 2005 og at måloppnåelsen i budsjettet er oppfylt innenfor lagte rammer.

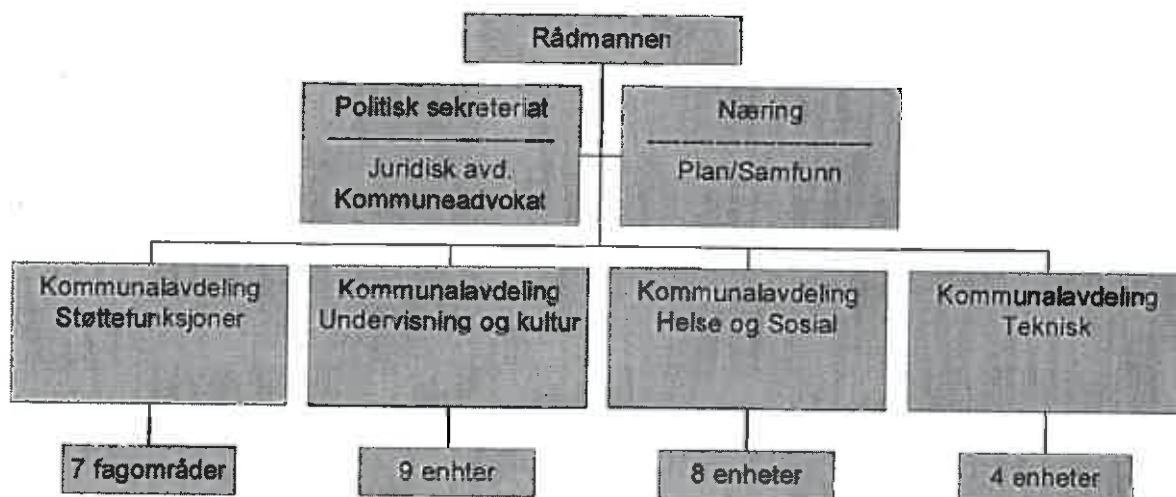
Halden, mars 2006

Per Egil Pedersen /s
rådmann

RÅDMANNEN MED STAB

X.1 Organisering i 2005

Halden kommunes organisering

Rådmannen med staben består av politisk sekretariat, juridisk avdeling, næring og plan/samfunn. Rådmannen ledergruppe (RLG) består av rådmannen selv og kommunalsjefene for respektive kommunalavdelinger.

X.2 Kommunalavdelingens hovedoppgave

Rådmannen/Rådmannens stab

Rådmannen og RLG har ansvaret for å fremme forslag til overordnet strategi og planverk til behandling hos politisk myndighet, gjennomføre politiske vedtak, utvikle og gjennomføre handlingsplaner samt utøve det overordnede lederskapet av kommunens virksomhet.

Rådmannens (administrasjonssjefens) oppgave fremgår av kommunelovens § 23.

De ulike fagområder som i dag rapporterer til rådmannen selv har som hovedoppgave å bistå politisk myndighet samt legge til rette for kommunalavdelingenes virksomhet, yte juridisk bistand samt ivareta kontakten mot næringslivet og myndighetene vedrørende forhold for kommunen som helhet.

Næringsutvikling og tilrettelegging for næringslivet er fortsatt en prioritert område og Halden skal være en næringsvennlig kommune.

En oppgave her er å være pådriver og legge forhold til rette for det lokale næringsliv, samt være i dialog med potensielle etablerere.

Hovedoppgavene knyttet til rådmannen selv er hjemlet i blant annet følgende lovverk:

Kommuneloven
Offentlighetsloven
Forvaltningsloven

X.3 Økonomisk sammendrag

x.3.1. Sammendrag av hovedposter Rådmannen m. stab

	Regnskap 05 (R05)	Budsjett 05 (RB 05)	Regnskap 04	Avvik R05-RB05	Avvik i %
Brutto lønn	10 180	9 506	8 616	674	6,62 %
Refusjoner	-19	-827	-259	808	97,70 %
Netto lønn	10 161	8 679	8 357	1 482	14,59 %
Andre utgifter	24 259	29 593	33 073	-5 334	-21,99 %
Andre inntekter	-4 238	-2 309	-11 203	-1 929	-45,52 %
Sum enhet	30 182	35 963	30 227	-5 781	-19,15 %

Tall i hele 1000 kroner

x.3.2 Sammendrag Kostrafunksjoner.

Funksjonsnavn	Driftsåret 2005			2004
	Brutto utg	Brutt innt.	Netto	Netto
Politisk styring og kontrollorganer	6 805	-430	6 375	4 880
Administrasjon	11 593	-2 376	9 217	11 365
Administrasjonlokaler	7 123	-289	6 834	6 803
Diverse fellesutgifter	4 809	-19	4 790	4 498
Tilrettelegging/Bistand Næringslivet	4 129	-1 163	2 966	2 681
Sum	34 459	-4 277	30 182	30 227

tall i hele 1000 kroner

Kommentarer:

Tabell x.3.1. – Rådmannen med stab

Netto lønn viser at avvik sett i forhold til budsjett 2005, som skyldes svikt i sykelønnsrefusjoner og en noe høyere brutto lønn enn budsjettet, som følge av styrking av politisk sekretariat og juridisk forvaltning, samt høyere utgifter til godtgjøring av folkevalgte. Andre utgifter viser et mindreforbruk, som i hovedsak skyldes ubrukte midler på ØKON og formannskapets konti for tilleggsbevilgninger (4,6 millioner kroner)

Tabell x.3.2 - Sammendrag funksjonsregnskapet

Netto utgifter på de ulike funksjoner holder seg tilnærmet samme nivå som i 2004, bortsett fra Politisk styring og kontrollorganer samt Administrasjon.

Innenfor Politisk styring og kontrollorganer finner vi økningen som følge av høyere utgifter til politisk sekretariat, revisjonen og innenfor ordførers kontor.

X.4 Viktige produksjonsdata

Innenfor området er det få viktige produksjonsdata. Bakgrunnen for dette skyldes selvfølgelig at mesteparten av produksjonen skjer ut mot brukere, og de fleste av den produksjonen kommunalavdelingen har, er for å gjøre hverdagen enklere for de tjenesteytende enheter.

X.5 Måloppnåelse / viktige hendelser

Tabell neste side.

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Næring	Mer av kommunens næringsarealer skal gjøres tilgjengelige	Arbeid med Remmen Vest og etablering av "Centre of Expertise" pågår, og har skutt fart som følge av intensjonsavtale med Institutt for Energiteknikk. Arbeidet med Sentrumsplanen pågår, der utnyttelse og tilrettelegging på tomteområder Mælen, Tyska og Hollenderen er sentrale. Arbeidet med "Svinesundparken trinn 2" er påbegynt.
	Svinesundplatået skal utvikles som hovedporten til Halden og Norge	Samarbeid med Østfold Fylkeskommune er etablert og tiltaket inngår i det regionale utviklingsprogrammet som vil få stort fokus de neste årene. Forhold rundt regulering er under arbeid.
	Svinesundparken skal fremkomme som et vekstområde når ny E6 åpnes	I 2005 har det vært stor aktivitet i parken med etablering av flere selskaper. Store deler av klargjort areale er solgt, og arbeidet med videre utlegging, trinn 2, er igangsatt.
	I samarbeid med Næringsrådet, tilrettelegge for at private firmaer kan yte tjenester til det nye fengslet på Torpum	Fremdriften mht til bygning av fengsel og iverksettning av drift, er utsatt, og først gitt en statlig bevilgning til prosjektering i 2006.

X.6 Nøkkeltall

X.6.1 Egen utvikling i relevante nøkkeltall

Nøkkeltall	2005	2004	2003	2002
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	4,2 %	2,9 %	-1,7 %	-2,7 %
Netto driftsutgifter pr innbygger i kr, adm. Styring og fellesutgifter	2 030	2 029	2 352	2 339
Innflytting pr 1000 innbygger	40,8	38,8	38,3	44,1
Utflytting pr 1000 innbygger	34,4	34,7	37,5	35,4
Andel arbeidsledige 16-24 år % av befolkningen	2,3	3,0	3,6	2,6

Gjenvinning av økonomisk handlefrihet:

Netto driftsresultat har de siste to år vært positive, og akkumulert underskudd er dekket inn i 2005. Slik sett er en viktig milepæl mot målsettingen om en sunnere driftsøkonomi nådd.

Flere ressurser til tjenesteproduksjon

Indirekte betyr en slik målsetting at andelen til administrative kostnader skal reduseres. Dette ble gjort kraftig fra 2003 til 2004. Dette resulterte i at ressursnivået var på et slikt nivå at ajourhold, lover og forskrifter og ønsket politisk fremdrift i viktige saker ikke kunne gjennomføres tilfredsstillende. Administrasjonsområdet ble derfor noe styrket i 2005.

Innflytting/Utflytting

Halden kommune har en målsetting om å tilrettelegge for barn / ungdom for å gjøre kommunen attraktiv, både som bolig og næringskommune. Dersom man lykkes i dette arbeidet, bør nøkkeltall for innflytting øke, og nøkkeltall for utflytting reduseres. Tabellen viser en positiv utvikling, selv om tidsperspektivet er noe kort.

Arbeidsledige

Halden kommune har et klar målsetting om å tilrettelegge for næringslivsetablering. Dette bør til en viss grad resultere i lavere arbeidsledighet. Man skal imidlertid være inneforstått med at ethvert samfunn "skal ha" en vis arbeidsledighet. Dette referansepunktet bør nok ligge vesentlig lavere enn 3,0%.

X.6.2 Sammenligning av KOSTRA-2005 med Østfoldbyer og snitt kommunegruppe 13

Nøkkel tall	Halden	Sarpsborg	Fredrikstad	Moss	Snitt G13
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	4,2 %	4,9 %	5,4 %	4,7 %	3,9 %
Netto driftsutg pr innb. i kr, adm.styring og	2030	2369	2608	2078	2437
Innflytting pr 1000 innbygger	40,8	44,1	41,8	68	
Utflytting pr 1000 innbygger	34,4	37,5	37	63,4	
Andel arbeidsledige 16-24år i % av befolkningen	2,3	3,9	3,4	3,1	

X.7 utfordringer i driften for planperioden 2007-2010

Lederskapet i Halden kommune

Gjennom innføring av Balansert målstyring / Resultatledelse (BMS/RL) stiller større krav til lederskapet i Halden kommune. Enhetsledere må i større grad enn tidligere år, være en del av Halden kommunes lederskap, og med det bli en viktig ressurs utover egen enhet. Dette arbeidet har begynt, men vil samtidig kreve lederoppfølging og utvikling i 2006.

Videre utvikling av arbeidet rundt etablering av "Centre of Expertise".

Mye godt arbeid er gjort gjennom 2005. Samtidig bidrar dette til at aktiviteten rundt dette blir større i 2006. Administrasjonen har dedikert egne ressurser til bl.a. dette prosjektet, og vil intensivere arbeidet mht videre fremdrift.

Svinesundplatået

Utviklingen av området er igangsatt. Vegvesenet, Østfold Fylkeskommune og Halden kommune samarbeider. Reguleringsplan for området er vedtatt og videre utvikling sees i sammenheng med RUP-arbeidet. Gammel Svinesund bru er fredet og dette forsterker ytterligere behovet for å finne gode løsninger. Arbeidet videreføres i 2006.

Festningsverkene

Prosjekt "Fredriksten Festning – Østfold fylkes 1000 års-sted" er avsluttet med høydepunktene i markering av 1905 – 2005 og operaen Aurora. Prosjektet ble svært vellykket. Forsvarets virksomhet på Fredriksten Festning ble lagt ned og arbeidet med en helhetlig plan for videre utvikling av Fredriksten Festning er igangsatt. Dialogen mellom Halden kommune og Forsvarsbygg er god. Utvikling av Fredriksten Festning er tatt inn som en del av Østfold fylkeskommune sin RUP. Dette arbeidet er igangsatt og vil ha fokus videre inn i 2006.

Næringsarealer/ næringsutvikling

Næringsrådets "Næringspolitiske plan" er påbegynt rullering og forventes ferdigstilt april/mai 2006. Lokalisering av fengsel lagt til Halden er fulgt opp av den nye regjeringen og tatt inn i statsbudsjettet for 2006. Etablering av nye 350 statlige arbeidsplasser er sikret. Svinesundsparken er etablert og de første virksomhetene er på plass. I løpet av 2006 forventes 150 nye arbeidsplasser i dette området å være på plass. Videre utvikling av området er påbegynt. Centre of Expertise blir etablert i 2006 og forventes gi en positiv utvikling av spisskompetansemiljøer i Halden. Høyskolen i Østfold er samlokalisert på Remmen i 2005 og vil være en viktig aktør i utviklingen av egen kunnskapspark i Halden.

Halden har en meget god utvikling innenfor næringsutvikling. Nye næringsarealer er på plass og det er lagt til rette for å bygge videre på den positive trenden som kommunens næringsliv er inne i.

Arbeidsledigheten er ved utgangen av 2005 3.5% av arbeidsstyrken. Dette tilsvarer gjennomsnittet for fylket. Prognosene for 2006 er at dette skal reduseres til under 3%.

KOMMUNALAVDELING STØTTEFUNKSJONER

X.1 Kommunalavdelingens organisering i 2005

Kommunalavdeling støttefunksjoner er et av fire kommunalområder:

Kommunalavdelingen er ledet av kommunalsjef. Kommunalavdelingen er videre inndelt i 7 fagavdelinger; Kemner, Lønn/Regnskap, Økonomi/Budsjettkontroll, Innkjøp, Personal, Organisasjon og IT. Post, Arkiv og Servicesenter ligger organisert under fagområdet Organisasjon.

X.2 Kommunalavdelingens hovedoppgave

Hovedoppgavene er å gi kommunalavdelinger og enheter bistand, råd, veiledning og oppfølging i deres hverdag, slik at disse selv kan øke sin tid til tjenesteproduksjon. Videre er en av hovedoppgavene å utvikle systemer og rutiner innenfor ulike områder, slik at lover og forskrifter ivaretas, samtidig som ressurser disponeres effektivt.

Kommunalavdelingens hovedoppgaver er hjemlet i blant annet følgende lov og avtaleverk:

- Skatteloven / Lov om innfordring
- Arbeidsmiljøloven
- Arbeidstvistloven
- Ferieloven
- Hovedavtalen
- Hovedtariffavtalen
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Lov om offentlig anskaffelse

X.3 Økonomisk sammendrag

x.3.1 Sammendrag av hovedposter Kommunalavdeling støttefunksjoner (Korrigert for ekstraordinære poster):

	Regnskap 05 (R05)	Budsjett 05 (B 05)	Regnskap 04	Avvik R05-B05	Avvik i %
Brutto lønn	32 996	35 377	15 471	-2 381	-7,22 %
Refusjoner	-1 481	-486	-1 389	-995	-204,73 %
Netto lønn	31 515	34 891	14 082	-3 376	-10,71 %
Andre utgifter	14 067	12 119	66 967	1 948	13,85 %
Andre inntekter	-10 674	-9 446	-51 324	-1 228	-11,50 %
Sum enhet	34 908	37 564	29 725	-2 656	-7,61 %

Tabell x.3.1. – Kommunalavdeling støttefunksjoner

Tabell x.3.1. korrigert for kjente forhold som ikke er en del av ordiner drift.

Her fremkommer en besparelse på om lag 2,6 millioner kroner sett i forhold til budsjett. I hovedsak skyldes dette mindre utgifter på lønnsområdet generelt samt en høyre sykelønnsrefusjon enn budsjettet.

x.3.2 Sammendrag funksjonsregnskapet (Felles for rådmannen og kommunalavdeling støttefunksjoner)

Funksjonsnavn	Driftsåret 2005			2004
	Brutto utg	Brutt innt.	Netto	Netto
Administrasjon	25 544	-8 657	16 887	16 053
Administrasjons lokaler	95	0	95	100
Premieavvik	-5 838	0	-5 838	-17 627
Diverse fellesutgifter	7 744	-1 740	6 004	14 551

tall i hele 1000 kroner

Tabell x.3.2 - Sammendrag funksjonsregnskapet, de viktigste funksjoner:

Sammenlignet med driftsåret 2004 er det få markante endringer i driftsnivåene innenfor de ulike funksjoner. Funksjon 170 reduseres betraktelig som følge av bruken av premiefond. Felles utgifter, funksjon 180, reduseres med nærmere 9 millioner kroner sett i forhold til 2004. Dette skyldes i første rekke tilbakeføring av tidligere for mye belastet pensjon og arbeidsgiveravgift i for perioden 2002-2004.

X.4 Viktige produksjonsdata

Innenfor Kommunalavdeling støttefunksjoner er det få viktige produksjonsdata. Bakgrunnen for dette er at tjenesteproduksjonen skjer ut mot bruker i enhetene. Kommunalavdelingen har sin fokus rettet inn mot å bistå enhetene i deres arbeide.

X.5 Måloppnåelse / viktige hendelser

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Organisasjonsutvikling	Innføring av BMS/RL	Er igangsatt. I 2005 har Halden kommune deltatt i "Østfold Nettverk" med 8 andre kommuner. Innføring av resterende brukerundersøkelser og målekart fortsetter i 2006.
	Kompetanseheving for alle i Halden kommune	Alle ledere (85) har gjennomgått opplæring i BMS/RL, og har gjennom dette prosjektet fått opplæring i dette verktøyet. Hva gjelder øvrig kompetanseutvikling, har kommunalavdelinger søkt på midler fra budsjettert opplæringspott, og RLG har prioritert innenfor de innkomne søknader.
	Forbedre informasjonsarbeidet gjennom bruk av intranett	Gjennomført. Arbeidet med videreutvikling pågår kontinuerlig.
	Påbegynne utarbeidelse av ROS-analyser	Utarbeidet og godkjent 3 ROS-analyser. Gjennomført beredskapsøvelse med Fylkesmannen. Revidert beredskapsplanen.

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Organisasjon	Gjennomføre medarbeiderundersøkelse og lage forbedringsmålsettinger	Medarbeiderundersøkelse gjennomført. Svart deltakelsen var på 89 % og gjennomsnittskåren for medarbeidertilfredshet var 4.3 på en skala fra 1 til 6. Oppfølgingstiltak ble utarbeidet og iverksetting av tiltak ble påbegynt.
Servicesenter	"En kommune – en dør"	Dagens servicetorg mangler viktige tjenester fra teknisk som skal inn i tjenesten fra 2006 for målsettingen blir oppfylt.
Administrasjon	Lite kostnadskrevende og effektiv administrasjon sammenlignet med andre kommuner	Dokumentert gjennom rapport utarbeidet av AGENDA Utredning & Utvikling AS, "Kommunenes administrative stillinger". Rapporten sammenligner ressursbruken i 18 kommuner, og viser at ressursbruken i Halden kommune er lav sett i forhold til de fleste andre.
IT	Ny programvare i Pleie- og omsorg	Programvare satt i drift. Konvertering fra gammel programvare gjennomført. Full drift fra 1. februar 2006.
	Oppgradering av telefonsentraler	Full drift fra oktober 2005. Klargjort for IP-løsning og med fraværsmarkering via Outlook. Flyttet telefonsentral fra Søsterveien til sykehjemmet.
	Det døgnåpne Østfold – Målsetting om å gjøre alle off. tjenester elektronisk tilgjengelig på kommunens elektroniske portal. I tillegg skal Det offentlige Østfold skal bestå av lærende organisasjoner som yter kostnadseffektive tjenester med en prosessbasert tilnærming.	Godt i gang med prosessbasert tilnærming gjennom bruk av „beste praksis.“ Verktøy for elektronisk skjema ble kjøpt inn desember 2005. Opplæring og iverksetting 1. kvartal 2006 Arbeidet i prosjekt med andre kommuner har pågått og videreføres inn i 2006. Innføringen ligger likt med prosjektets fastsatte fremdriftsplan.
Innkjøp	Få budsjettert Innsparingseffekt på driftsbudsjettet 2005	Målet er oppnådd ved ny driftsavtale for Halden kommune samt oppfølging av løpende avtale.
	Anbudsutsetting av investeringer og nye driftsområder. Oppfølging av påløpne investeringsprosjekter og eksisterende avtaler	Det har vært spesielt satt fokus på investeringsbudsjettet til Halden kommune i 2005. Slutføring av noen avtaler har måttet blitt overført til 2006 pga mengde anbudsaker sett i forhold til ressurser og tid. Det har vært avholdt statusmøter med enkelte rammeavtaleleverandører.
	Gjennomføre Informasjon/opplæring på nye regelverk i 2005	Planlagt opplæring ble gjennomført.
	Ingen klager	I 2005 har innkjøpsavdelingen mottatt klager på 2 stk anbud. Resultatet av klagene foreligger først i 2006.
Økonomi	Innføring av elektronisk håndtering av innkomne faktura	Programmodul og tekniske installasjoner er anskaffet. Opplæring og igangsetting skjer 1. tertial 2006.

Innenfor området lønn/personal og regnskap er målsettingene fylt opp og det er levert resultater i forhold til de løpende målsettinger.

X.6 Nøkkeltall

X.6.1 Egen utvikling i relevante nøkkeltall

Nøkkeltall	2005
Antall regnskapsbilag	29 864
Antall produserte lønnslipper	40 784
Antall utgående fakturaer	62 902

X.6.2 Sammenligning av KOSTRA-2005 med Østfoldbyer og snitt kommunegruppe 13

Kommunalavdeling støttefunksjoner har ingen spesielle nøkkeltall gjennom KOSTRA utover de som fremkommer under "Rådmannen med stab".

X.7 Utfordringer i driften for planperioden 2007-2010

Styringssystemer

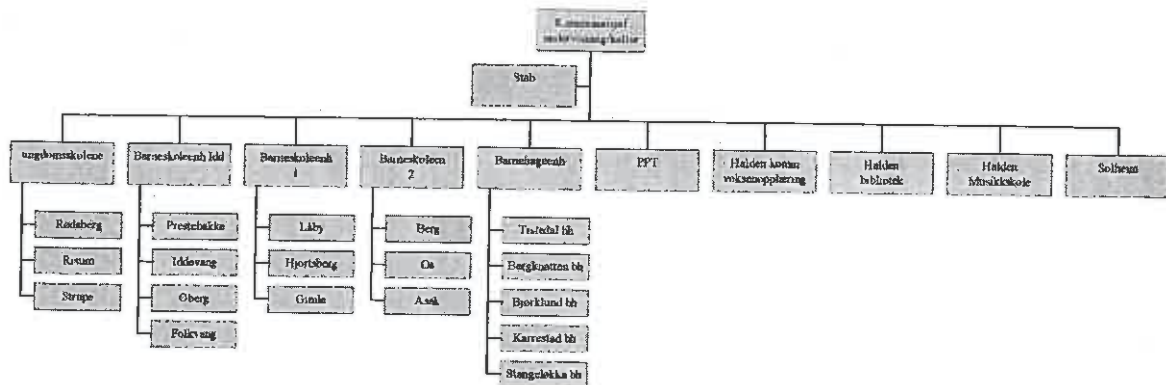
Fornyning og utskifting av ulike styringssystemer, som samtidig legger til rette for døgnåpen forvaltning, "selvbetjening" i større grad enn i dag md tilhørende effektivisering og omstilling.

Intern-kontroll

Sikre at regnskapet er mest mulig korrekt, gjennom å fokusere på kompetanseheving relatert til regnskapsforskrifter for alle ledd i organisasjonen.

KOMMUNALAVDELING UNDERVISNING OG KULTUR

X.1 Kommunalavdelingens organisering i 2005

X.2 Kommunalavdelingens hovedoppgave

Kommunalavdelingens oppgave er å produsere tjenester i hovedsak rettet mot barn og unge. Det dreier seg om barnehage, grunnskole, voksenopplæring, pedagogiske psykologisk tjenester, bibliotek tjenester, kulturskole, generell kulturadministrasjon.

St.m. nr 30 "Kultur for læring" la grunnlaget for en omfattende og betydelig innholdsreform i grunnskolen. Hovedpunktene i reformen dreier seg om at det skal legges større vekt på de grunnleggende ferdigheter som det å kunne lese, skrive, regne og det å kunne bruke digitale verktøy.

I all hovedsak ble driften i undervisningssektoren videreført på samme nivå i 2005 som i foregående år. Det ble gjennomført endringer i rutinene knyttet til vedtak om spesialundervisning.

I sektor undervisning ble det gjennomført en omfattende organisasjonsendring hvor barnehager og skoler ble organisert i områder under ledelse av 4 område-rektorer og en enhetsleder for de kommunale barnehagene.

X.3 Økonomisk sammendrag

x.3.1 Sammendrag av hovedposter

Tall i hele 1000

kr.

	Regnskap 05	Budsjett 05 (B 05)	Regnskap 04	Avvik R05-B05	Avvik i %
Bruttolønn	244 666	243 452	242 047	1 214	0,50
Refusjoner	-13 142	-11 457	-15 506	-1 685	14,71
Nettolønn	231 524	231 995	226 541	-471	-0,20
Andre utgifter	128 062	103 689	108 795	24 373	23,51
Andre inntekter	-100 421	-81 619	-86 489	-18 802	23,04
Sum enhet	259 165	254 065	248 847	5 100	2,01

Som det fremgår av oppstillingen hadde sektoren et positivt netto lønnavvik (mindreforbruk i forhold til budsjett) på kr 471 000 i 2005. Bruttolønn viser et merforbruk sett i forhold til budsjett på 1.2 mill kr. Barnehagene har et negativt avvik på 1 mill kr. som følge av at bemanningen ble økt uten budsjettbevilgning fra august 2005. Kulturskolen og bibliotek har hatt en innsparing i forhold til budsjett på 1 mill kr.

Sektoren har hatt krav til en generell innsparing på 5,5 mill kr. (etter at 1 mill kr. ble overført til Teknisk). Det har ikke vært fattet eksplisitte vedtak, men sektorens omorganiseringsarbeide og endring av rutiner vedrørende spesialundervisning har gitt en innsparing i denne størrelsesorden.

x.3.2 Sammen drag funksjonsregnskapet

	Driftsåret 2005			2 004
	Bruttoutgift	Bruttoinntekt	Netto	Regnskap
ADMINISTRASJON	2 279	-30	2 248	2 296
ADMINISTRASJONSLOKALER	37	-7	29	0
FØRSKOLE	68 800	-60 063	8 736	6 999
GRUNNSKOLE	208 009	-28 531	179 478	177 594
STYRKET TILBUD TIL FØRSKOLEBARN	8 761	-4 779	3 982	2 633
VOKSENOPLÆRING	6 122	-2 662	3 459	3 208
SPECIALSKOLER	3 867	-65	3 801	3 737
SKOLEFRITIDS TILBUD	15 488	-10 959	4 528	3 154
FØRSKOLELOKALER OG SKYSS	1 688	-276	1 412	1 232
SKOLELOKALER OG SKYSS	25 962	-3 534	22 428	21 544
AKTIVITETSTILBUD BARN OG UNGE	1 444	-204	1 239	779
BIBLIOTEK	4 402	0	4 402	3 633
KINO	79	-425	-345	-620
MUSEER	1 028	-15	1 012	674
KUNSTFORMIDLING	69	0	69	982
IDRETT	4 585	-2	4 583	3 921
MUSIKK- OG KULTURSKOLER	2 951	-1 158	1 793	1 293
ANDRE KULTURAKTIVITETER	7 610	-509	7 101	6 271
DEN NORSKE KIRKE	8 300	-300	8 000	7 821
ANDRE RELIGIØSE FORMÅL	1 241	-33	1 208	951
Sum utgifter	372 732	-113 564	259 167	248 847

tall i hele 1000 kroner

Kommentarer til driftsregnskapet:

Når det gjelder merforbruket i forhold til budsjett kan det i hovedsak forklares slik:

Husleieregninger fra 2003 og 2004 gjeldende Remmenanlegget	2.3 mill kr.
Strømregninger fra 2004 undervisning og kultur sin andel	1.7 mill kr.
Økt barnehagebemanning ikke budsjettert	1 mill kr.

Andre avvik i forhold til budsjetterte utgifter er dekt opp ved økte inntekter/omstilling.

X.4 Viktige produksjonsdata

Produksjonsenhet	Spesifisering	Volum (2005)
Barnehage	Halden kommune har 5 kommunale barnehager	Ca 270 barn får tilbud om barnehageplass i kommunale barnehager
Grunnskole	Grunnskolen i Halden er organisert i 4 skoleområder. 1 ungdomsskoleenhet (Rødsberg, Risum og Strupe) 3 barneskoleenheter. Asak, Berg og Os i en enhet, Folkvang, Øberg, Iddevang og Prestebakke i en annen, og tilslutt Låby, Hjortsberg og Gimle i en tredje enhet	3545 elever får sitt grunnskoletilbud i Halden. Av disse er 1108 elever på ungdomstrinnet og 2437 er elever på barnetrinnet
Voksenopplæring	Halden kommunale voksenopplæring	I løpet av 2005 fikk 93 voksne innvandrere et tilbud om opplæring i norsk og samfunnsfag. 29 voksne personer fikk tilbud om spesialundervisning på grunnskolenes område. 35 personer med rett til grunnskoleopplæring fikk tilbud om dette i 2005.
PPT		PPT tjenesten hadde i 2005, 762 aktive saker. Av disse var 207 nyhenvisninger. Pr. 31.12.05 hadde man ca 30 saker på venteliste. Dette er en økning i forhold til 2004 på om lag 10 saker. Målet med å redusere antall enkeltvedtak er nådd. For skoleåret 2004/2005 fikk ca 8% av elevene i Halden skolen enkeltvedtak. Nå er antallet på ca 4,5%. Denne gledelige nedgangen kommer som en bevisst satsing på tilpasset opplæring.
Kulturskole		304 elever fikk høsten 2005 et tilbud ved kulturskolen. Ca. halvparten får tilbud om undervisning på instrument. Den andre halvparten får andre tilbud som f. Eks tegning og maling. Elever fra kulturskolen deltok i over 70 ulike arrangementer i løpet v 2005.
Bibliotek		Bibliotek hadde en fin utvikling i løpet av 2005. Antall besøkende økte til 82 096, dette representerer en økning på over 11 000 besøk. Utlånet økte med 6 074 enheter til 113 547 enheter. Biblioteket hadde i 2005 åpent 29,5 timer pr. uke.

X.5 Måloppnåelse / viktige hendelser

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Undervisning	Gjennomgang av sektoren med sikte på omlegging og effektivisering av sektoren	Det er gjennomført en omorganisering av ledelsen i sektor undervisning. Skolene er fra skolestart 2005 organisert i områder under ledelse av områderektorer (4 i tallet) De kommunale barnehagene er organisert i en egen barnehageenhet ledet av enhetsleder for barnehage.
Undervisning	Basisfagene i skolen styrkes med 4,0 millioner kroner	Er gjennomført

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Undervisning	Styrking av kompetanseutvikling med 2,0 millioner kroner	40 assistenter deltar i skoleåret 2005/2006 på kurs i konsekvenspedagogikk. (samarbeid med videregående skole) 15 lærere deltar i etterutdanning (30 studiepoeng) i 2. fremmedspråk (fransk, spansk og tysk). 60 lærere startet i jan 2006 på et 30 studiepoengskurs i tilpasset opplæring. Den samlede ledelsen i skolesektoren begynte i 2005 på en kursrekke knyttet opp til ledelse av "Kunnskapsløftet".
Kultur	Museene tilføres 500 000,-	Er gjennomført
Kultur	Rockemuseum etableres i Halden	Rockemuseet ble besluttet lagt til Trondheim. Halden kommune er med i diskusjonen knyttet til etableringen av et regionalt opplevelsessenter i Halden.
Kultur	Utarbeidelse av kulturplan	Dette er ikke gjennomført. Forslag til kulturplan vil bli fremlagt til politisk politisk behandling i løpet av første halvår 2006. Halden kulturråd ble etablert i 2005 og er en viktig samarbeidspartner for Halden kommune
Kultur	Ungdomsklubben: Dette settes av 200 000,- til dette.	Dette er gjennomført
INVESTERINGER		
Undervisning	Strupe bygges ferdig i 2005	Strupe byggetrinn 1 var ferdig til skolestart høsten 2005. Byggetrinn 2 (forsterket avdeling), var klar til bruk i januar 2006.
Undervisning	Læremidler 4 millioner kroner	Disse midlene vil bli brukt i 2006 og 2007 i forbindelse med kjøp av læremidler til innføringen av Kunnskapsløftet
Undervisning	IKT i skolen, 4 millioner kroner	IKT-plan for skole er revidert i 2005. Store investeringer er gjort i tråd med politiske vedtak. Lærerne i Haldens skolen har fått egne bærbare PC'er
Undervisning	Asak skole, midler til planlegging	Forventet byggstart: Høsten 2006
Kultur	Renovering av kultursal i Konservativen	Ekspertrapport knyttet til renovering av salen er ventet i uke 9 2006. Renoveringsarbeidet vil starte opp i henhold til anbefalinger i denne planen.

X.6 KOSTRA-data

X.6.1 Egen utvikling i relevante måltall

Nøkkeltall	2005	2004	2003	2002
Barnehage: Netto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år i kroner	6 276	6 920	8 401	7 437
Barnehage: Korrigerte oppholdstimer pr. årsverk	10 663	12 312	10 490	10 485
Barnehage: Korrigerte brutto driftsutgifter pr. barn	109 504	108 806	103 565	87 704
Skole: Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr. innbygger	6 454	6 483	6 299	5 429
Skole: Timer spesialundervisning i % av totale timer	12,6	17,9	20,4	21,7
Skole: Korrigerte brutto driftsutgifter til gr.skoleundervisning pr. elev	52 876	51 469	51 444	44 788
Skole: Lønnsutgifter til grunnskole pr. elev	48 903	48 340	48 616	42 489
Skole: Elever pr. årsverk	10,6	10,8	10,2	10,6
Skole: Driftsutgifter til undervisningsmateriell pr. elev	1 362	1 211	1 493	1 217
Kultur: Netto driftsutgifter til kultur pr. innbygger (kroner)	921	676	436	408
Kultur: Antall innbyggere pr. årsverk bibliotek	4 101	4 310	5 493	2 811
Kultur: Netto driftsutgifter til idrett pr. innbygger	315	171	153	128

X.6.2 Sammenligning av KOSTRA-2005 med Østfoldbyer.

Nøkkeltall	Halden	Sarpsborg	Moss	Fredrikstad
	2005	2005	2005	2005
Barnehage: Netto driftsutgifter pr. innbygger 1-5 år i kroner	6 276	7 380	6 501	6 889
Barnehage: Korrigerte oppholdstimer pr. årsverk	10 663	11 638	13 100	11 495
Barnehage: Korrigerte brutto driftsutgifter pr. barn	109 504	110 709	85 488	109 094
Skole: Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr. innbygger	6 454	6 605	5 459	6 031
Skole: Timer spesialundervisning i % av totale timer	12,6	16,2	12,9	15,2
Skole: Korrigerte brutto driftsutgifter til gr.skoleundervisning pr. elev	52 876	54 859	49 231	49 325
Skole: Lønnsutgifter til grunnskole pr. elev	48 903	54 021	46 019	45 343
Skole: Elever pr. årsverk	10,6	10,9	11,9	12,3
Skole: Driftsutgifter til undervisningsmateriell pr. elev	1 362	983	1 473	930
Kultur: Netto driftsutgifter til kultur pr. innbygger (kroner)	921	1 039	1 464	829
Kultur: Antall innbyggere pr. årsverk bibliotek	4 101	3 341	2 532	2 692
Kultur: Netto driftsutgifter til idrett pr. innbygger	315	453	496	247

X.7 utfordringer i driften for planperioden 2007-2010

Barnehage

Det innføres en ny rammeplan for barnehage fra og med høsten 2006.

Den nye planen understreker barns rett til medvirkning og barnehagens plikt til å ta hensyn til hvert enkelt barns forutsetninger og behov. Rammeplanen har innarbeidet en tydeligere sammenheng mellom rammeplanen og skolens læreplaner. Fagområdene er derfor i stor grad de samme som barn senere vil møte igjen som fag i skolen. Det er vært å merke seg at et nytt fagområde er området matematisk kompetanse.

Grunnskole

Grunnskolen i Halden har svært stramme driftsrammer. Innføringen av "Kunnskapsløftet" med blant annet mer tilpasset opplæring, kombinert med en stadig større elevgruppe med ulike former for adferdsvansker, utgjør en stor utfordring for sektoren.

Våre skole- og barnehagebygg har et stort akkumulert vedlikeholdsbehov. Det vil være behov for en betydelig satsing på dette i kommende økonomiplanperiode.

Voksenopplæringen

Fremdeles er det å få voksenopplæringsvirksomheten inn i hensiktsmessige lokaler den største utfordringen denne enheten står overfor. Nåværende lokaliteter er av en slik kvalitet at det utgjør en stor belastning for både elever og lærere.

Pedagogisk psykologisk tjeneste

Utfordringene for tjenesten består i første rekke av å være en faglig oppdatert tjeneste som kan imøtekomme det behov for rådgivning som våre brukere har. Det gjelder så vel barn/elever, foreldre, lærere og førskolelærere, skole- og barnehageavdelingsledere som det gjelder kommunenivået.

Ventelisten har økt i 2005. Dette har sammenheng med et økende antall henvisninger. Dette er en stor utfordring for enheten, utviklingen vil bli fulgt nøye.

PPT har over tid stått overfor en betydelig utfordring knyttet til å rekruttere og beholde kvalifisert personale.

Bibliotek

Hovedutfordringen for biblioteket, ved siden av lav bemanning er at mediebudsjettet over år har vært redusert til et minimum. En kvalitativt god bibliotekstjeneste forutsetter at mediebudsjettet må styrkes. Mediebudsjettet skal dekke abonnement på aviser og tidsskrifter, innkjøp av bøker, lydbøker, musikk og film for barn og voksne. Biblioteket har gjennom mange år ført en meget streng prioritering på innkjøpssiden og kan ikke dekke etterspørselen fra brukerne.

Kulturskolen

Hovedutfordringen for kulturskolen i årene som kommer er å utvikle skolen i takt med de behov og ønsker som barn, unge og foreldre har til en kommunal kulturskole. Kulturskolen ønsker å utvikle seg til å bli en sentral aktør i det kulturelle livet i Halden. Det å utvikle tilbud utover tradisjonell instrumental undervisning vil være et av de sentrale fokus i tiden som kommer.

KOMMUNALAVDELING HELSE- OG SOSIAL

X.1 Kommunalavdelingens organisering i 2005

Kommunalavdelingen ledes av kommunalsjef. Det er 3 stillinger i kommunalavdelingens stab. Kommunalavdelingen består videre av 8 enheter som forestår tjensteproduksjonen mot brukerne.

X.2 Kommunalavdelingens hovedoppgave

Helse og sosialtjenesten i Halden arbeider i tråd med vedtatt strategiplan - planperiode 1997 - 2009 - del av helse og sosialplan. Dessuten videreføres vedtak fattet i 2005 med de endringer som følger nedenfor.

Strategiplanen gir følgende målsettinger;

1. Forhold i lokalsamfunnet:

I Halden skal forholdene i lokalsamfunnet være slik at den enkelte kan klare seg selv, holde seg frisk og unngå skader så langt som mulig. Dette skal gi høyest mulig livskvalitet og lavest mulig kostnader til helse- og sosialtjenester.

2. Forhold i tjenesten:

I Halden skal helse- og sosialtjenesten være et enhetlig samordnet tilbud til enkeltmennesker, uansett alder, som på grunn av funksjonssvikt har reelle behov for støtte for å unngå ytterligere helsesvikt. Det skal være trygghet for at nødvendige tjenester er tilgjengelig når reelle behov oppstår. Tjenesten skal i størst mulig grad være rettet mot forebyggende tiltak og være rasjonelt organisert.

Ut i fra disse overordnede visjonene og målsettinger utføres og reguleres tjenesten etter lover og forskrifter. Hovedformålet i loven er at den enkelte bruker som har behov for tjenester skal få tilrettelagt disse etter individuell kartlegging og vurdering. Prosessen skal sikre brukermedvirkning.

Lovverk:

Kommunalavdelingens hovedoppgaver er hjemlet i bl.a. følgende lovverk:
 Lov om helsetjenester i kommunene
 Lov om sosiale tjenester
 Pasientrettighetsloven
 Kvalitetsforskriften
 Forvaltningsloven
 Barnevernsloven
 "Forskrift om miljørettet helsevern" av 25.april 2003

X.3 Økonomisk sammendrag

x.3.1 Sammendrag av hovedposter

	Regnskap 05 (R05)	Budsjett 05 (B 05)	Regnskap 04	Avvik R05-B05	Avvik i %
Brutto lønn	345 100	330 743	325 367	14 357	4,16 %
Refusjoner	-22 125	-19 032	-21 451	-3 093	16,25 %
Netto lønn	322 975	311 711	303 916	11 264	3,49 %
Andre utgifter	155 640	136 774	141 929	18 866	12,12 %
Andre inntekter	-104 901	-83 535	-90 004	-21 366	20,37 %
Sum enhet	373 714	364 950	355 841	8 764	2,35 %

Tall i hele 1000 kroner

Kommentarer til hovedavvik regnskap – års budsjett (utgiftsposter):

Underretg. Iddebo - ikke budsjettert midler til dette tiltak i 2005
 Storforbrukere. Denne merkostnad er et resultat av ikke budsjetterte uforutsette utgifter. Nye brukere som måtte tildeles tjenester eller justering av tjenester til brukere som var kjent av tjenesten

Bidrag sosialtjenesten - denne merutgift har sin årsak i økte boutgifter, flere langtidsmottakere og flere barnefamilier

Institusjonsplasseringer/besøkshjem barnevern - merutgiften grunnes flere plasseringer av barn i fosterhjem og institusjon. I tillegg ligger her et etterslep fra 2004 som belaster dette område i 2005

x.3.2 Sammen drag funksjonsregnskapet

Funksjons navn	Driftsåret 2005			2004
	Brutto utg	Brutt innt.	Netto	Netto
Administrasjon	4 003	-563	3 440	5 452
Forebygging skole og helsestasjoner	6 131	-462	5 669	4 682
Forebyggende arbeid helse og sosial	2 621	-974	1 647	1 522
Aktivisering eldre og funksjonshemmede	9 783	-1 786	7 997	8 633
Diagnose Behandling Rehabilitering	44 363	-6 902	37 461	25 902
Råd, veiledning og sosial forebyggende arbeid	13 390	-6 466	6 924	11 879
Tilbud til personer med rusproblemer	1 076	-513	563	1 437
Barnevernstjenesten	10 743	-1 474	9 269	10 866
Barneverntiltak i familien	2 279	-49	2 230	2 492
Barneverntiltak utenfor familien	17 522	-392	17 130	12 746
Pleie, omsorgm hjelp i institusjon	115 018	-28 048	86 970	62 295
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	212 591	-41 853	170 738	175 711
Institusjons lokaler	3 499	-347	3 152	2 928
Kommunalt disp. boliger	8 383	-577	7 806	6 737
Kommunale sysselsettingstiltak	966	0	966	846
Introduksjonsordningen	243	0	243	0
Økonomisk sosialhjelp	43 847	-7 415	36 432	31 162
Bistand etablering egen bolig	2 954	-2 896	58	-470
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	12	-3	9	11
Kulturminnevern	0	0	0	43
Statlig rammetilskudd/Statstilskudd	1 313	-18 914	-17 601	-2 856
Generelt statstilskudd vedr.flykninger	0	-7 389	-7 389	-6 177

tall i hele 1000 kroner

Kommentarer:

Forebyggende avdeling

Kommunen har 3 miljøarbeidere knyttet til 6 forskjellige skoler. Miljøarbeiderne skal arbeide med barn og unge som kan utvikle eller er i ferd med å utvikle adferdsmønstre som hindrer en positiv sosial og/eller mental funksjonsevne. Tilbudet er i en oppstarts- og utviklingsfase.

Kommunen har 3 kulturarbeidere knyttet til Rockehuset. Disse skal gi et fritidstilbud til den samme gruppen barn og unge som miljøarbeiderne tar hånd om i skolene. Tilbudet er i en oppstarts- og utviklingsfase.

241 Diagnose, behandling, rehabilitering

Helsekontoret betjenes av kommuneoverlege, ingeniør innen miljørettet helsevern og sekretær. Hovedoppgavene er medisinsk faglig rådgivning, forebyggende helsearbeid, smittevern og miljørettet helsevern. I tillegg kommer administrasjon av Forebyggende enhet.

Ved Vaksinasjonskontoret kan en få råd og vaksine i forbindelse med utenlandsvaksiner. Kontoret er åpent 2 dager i uken og hadde i 2005 en omsetning på kr. 765.000.

Kommunen har 23 fastleger, hvorav 3 fastlønnende kommuneleger. I tillegg kommer 1 turnuslege. Legene er fordelt på 14 legekantor. Ved utgangen av året stod 28.177 pasienter på fastlegenes lister, en oppgang på 43 pasienter fra året før.

Legevakten dekker Halden og Aremark kommune, samt legevaktformidling for Hvaler kommune. I tillegg kommer mottak av trygghetsalarmer fra Halden. Legevakten håndterer totalt ca. 35.000 telefonhenvendelser i året. Antall legekonsultasjoner er ca. 10.000. I tillegg kommer mottak av ca. 4.500 utløste trygghetsalarmer (inkl. testing).

Økonomi

Dette område viser et merforbruk netto med kr. 12 500 i 2005 sammenlignet med 2004. Dette har sin årsak i at disse områdene ikke var budsjettet på funksjon 241 i 2004. Psykiatri øremerkede midler representerer i 2005 regnskapet kr. 11 732, i tillegg psykiatri kommunale midler med kr. 954.

242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

Flyktninger

Det ble ikke fattet politisk vedtak om bosetting av nye flyktninger i 2005. I forbindelse med familiegjenforening er 6 personer tilflyttet kommunen. I 2005 er 19 personer tilflyttet Halden fra sin opprinnelige primærkommune, "sekundærttilflyttinger". 31.12.05 hadde 563 flyktninger vært bosatt i kommunen i over 5 år. Flere av disse er innvilget norsk statsborgerskap.

244 - Barneverntjenesten

I 2005 har det vært en økning i antall plasseringer av barn i fosterhjem og i institusjon. Dette er årsaken til at kostnadene i 2005 er 4 400 høyere enn i 2004.

253 - Pleie, omsorg hjelp i institusjon

Halden Sykehjem

Halden sykehjem har 3 avdelinger med i alt 82 plasser. Det er foretatt 225 inn/utskrivninger i 2005.

Pasientgruppen er pasienter med omfattende pleie og medisinsk behandling

Akuttinnleggelse varierer noe. Korridor plasser blir benyttet til akuttinnleggelse når det ikke finnes andre alternativer som kan dekke det aktuelle behovet og hvor det ikke er forsvarlig at pasienten oppholder seg i sitt hjem. Alle plasser blir benyttet maksimalt ut fra den fleksibiliteten som finnes og etter vurdering av den enkelte pasient.

Iddebo Sykehjem

Iddebo sykehjem har 52 plasser fordelt på 21 langtidsplasser og 31 korttidsplasser. Det er her foretatt 131 inn/utskrivninger i 2005. I siste kvartal oppstod behov for å utøke dette antall til 8 plasser. Dette var grunnet i et stort antall ferdigbehandlede pasienter ved Sykehuset Østfold og et økende antall pasienter i de hjemmebaserte tjenester med institusjonsbehov.

Karrestad Sykehjem

Karrestad sykehjem har 15 sykehjems plasser. Sykehjemmet defineres som en forsterket enhet og har en brukergruppe som har behov for omfattende pleie, medisinsk behandling og oppfølging. Det er her registrert 4 inn/

utskrivninger i 2005.

Brukersenter - Halden forebygging og rehabiliteringssenter/intermediæravdeling

Enheten er en kommunal institusjon kombinert med statlig virksomhet. Alle plassene er avsatt til tidsbegrensnede opphold, - herav 10 kommunale rehabiliteringsplasser og 10 intermediære plasser. Driften av intermediære senger ble startet opp i september 2005. I 2005 har det vært fullt belegg på sengene. Erfaringene fra dette prosjektet etter 4 måneders drift i 2005 er positive.

Økonomi

Regnskapet for 2005 viser en kostnadsøkning med kr. Ca. 24 000'. Hovedårsaken til denne økning er at ulike tiltak har endret sin funksjonsplassering i regnskapet etter revurderinger av føringer gitt i KOSTRA. Dette har medført at diverse statstilskudd har blitt ført på funksjon 840 i 2005. Driften ved rehabiliterings- / intermediæravdelingen har en kostnad 2 000' over nivået i 2004 grunnet den endrede driftsform. Dessuten er tiltak for funksjonshemmede i 2005 ført på denne funksjon mot funksjon 254 i 2004. Dette representerer en kostnad på kr. 19 600'.

Drift av ikke budsjetterte plasser ved Iddebo Sykehjem representerer også en merutgift i 2005 mot 2004.

254 - Pleie, omsorg hjelp i hjemmet

Det har i hele 2005 vært et kontinuerlig trykk på plasser og boliger. Spesielt har brukerguppen demente vært en utfordring ift. utskrivninger, avlastningsbehov og hjemmebasert innsats. Sykehuset Østfold har i tillegg økt presset på utskrivninger både når det gjelder psykiatriske og somatiske pasienter. Dette har medført et økt arbeid på tjenesten av både faglig og ressursmessig karakter. Situasjonen krever økt kompetanse.

Økonomi

Regnskapet viser et nettoresultat for 2005 på kr. 5 000' lavere enn i 2004. Tiltak funksjonshemmede med en netto kostnad på kr. 19 600' i 2005 er ikke ført på denne funksjon i 2005. I 2005 er ført helårseffekt av nye tiltak som Ole Dahls gate, økt driftsomfang av Brukersenteret - Halden Forebyggings og Rehabiliteringssenter, aktiv nattevakt Bergheim og et økt driftsomfang på øremerkede midler psykiatri.

273 Kommunale sysselsettingstiltak

Det er klare føringer fra politikere og kommunens administrasjon at flest mulig av sosialhjelpsmottakere skal ut av en passiv tilværelse og inn i aktive tiltak. I 2005 ble dette konkretisert i kontorfellesskap og arbeidsfellesskap med aetat, trygdeetat, sosialkontoret og videregående skole for målgruppen unge under 25 år og eneforsørgere. Erfaring så langt har vist at samlokalisert kontor gir hurtig helhetlig avklaring med oppfølging av den enkelte.

Barne- og familiedepartementet innvilget prosjektmidler til samarbeidsprosjektet "Ny veg for ungdom" der 15 - 20 unge ble prioritert "yrkesrettet" kursstilbud med individstønad fra aetat.

I tillegg er ca 10 - 12 unge prioritert i prosjekt "Møteplassen" med individstønad fra aetat.

Det ble fremmet søknad om prosjektmidler for å styrke tiltaksarbeidet mot fattigdom blant barn, unge og familier. Søknaden ble imøtekommet med lavere beløp enn omsøkt og vil bli startet opp i 2006. Det er søkt om videreføring av ovennevnte med prosjektmidler for 2006.

Halden ASVO

2. halvår 2005 etablerte sosialkontoret i samarbeid med aetat og Halden ASVO lavterskeltilbud innen aktivitet/sysselsetting med gruppeleder for 7 - 8 aktive sosialhjelpsmottakere.

Vaskeritjeneste

Høsten 2005 ble det ved intern omplassering etablert arbeidsledelse for oppstart av kommunal vaskeritjeneste. Tilbudet vil bli videreutviklet i 2006.

275 Introduksjonsordningen.

Høsten 2005 startet sosialkontoret med en gruppe på 8 personer med introduksjonsprogram som overføres videre med programmet 2006.

Endringen i regnskapstillene mellom 2004 og 2005 på dette område har sin årsak i et økt integreringstilskudd.

281 Økonomisk sosialhjelp

Her føres utgifter til økonomisk sosialhjelp. Som inntekter føres refusjoner fra trygdekontor pga. innvilget trygd, refusjon bostøtte og interne overføringer. Området viser negativt resultat i 2005 pga. lav budsjettering i tillegg til økte kostnader. Merkostnadene for 2005 har sin årsak i økte bo-utgifter, flere langtidsmottakere i til-

legg til økende antall barnefamilier.

840 Statlige rammetilskudd

Denne funksjon viser en merinntekt i forhold til 2004 med kr. 14 800'. Dette har sin årsak i en regnskapsmessig føring av kompensasjonstilskuddet fra Husbanken inn på kommunalavdelingen sitt område. Videre er psykiatritilskuddet i 2005 ført på denne funksjon. Dette representerer et beløp på kr. 11 900'.

X.4 Viktige produksjonsdata

Tjenesteområde	Produksjonsområde	Volum (2005)
Barneverntjenesten	251 Hjelpetiltak i familien	98
	252 Hjelpetiltak i institusjon og fosterhjem	19
	252 Barn under omsorg i fosterhjem	40
	252 Barn under omsorg i institusjon	6
	Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent	46,0
	Nye meldinger i 2005	123
	Nye undersøkelser i 2005	111
Sosialtjenesten	281 Økonomisk sosialhjelp, antall mottakere	1045
	242 Råd og veiledning, antall personer	131
	243 Tilbud til personer med rusproblemer	167
	Antall fattede enkeltvedtak	7559
	275 Introduksjonsordningen, antall personer	8
	273 Kommunale sysselsettingstiltak: JobbLink, Samarbeidsprosjekt –AOF, Halden HASVO; Vaske-ritjeneste	39 Se kommentarer
	Gjennomsnittlig stønadslengde	5,4 måneder
	Andel mottakere med sosialhjelp/ introduksjonsstønad som hovedinntektskilde, prosent	46,9
Institusjonstjeneste	253 Pleie, omsorg hjelp i institusjon inn/ut skrivinger	508
Hjemmebaserte tjenester	254 Pleie, omsorg hjelp i hjemmet - antall enkeltvedtak	1262
	234 Aktivisering eldre og funksjonshemmede	192
Kommunale boliger	265 Kommunalt disponerte boliger	642
Forebyggende tjenester	Helseundersøkelser av barn under skolealder	953
	Helseundersøkelse av skolebarn	722
	Helsestasjon for ungdom antall henvendelser	565
	Forsterket helsestasjon antall henvendelser familier/ barn	50 familier/81 barn
	Psykiatrisk team – antall brukere	130
	Aktivitetssenteret – antall brukere	110
	Ambulerende team – antall brukere	57
	Svangerskapskontroll/familieplanlegging – antall ødsler	300

X.5 Måloppnåelse / viktige hendelser

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Kriminalitetsforebyggende plan	Utarbeidelse av plandokument	Planen er utarbeidet. Det er ikke avsatt økonomiske midler til gjennomføring av tiltak Saken behandlet i Kommunestyret 01.12.05 med flg. vedtak: Saken ses i sammenheng med budsjett 2006 og budsjettarbeidet for kommende år
Helsestasjonsvirksomhet	Samlokalisering av helsestasjonsvirksomheten	Ikke gjennomført grunnet manglende arealer til dette formål
Forebyggende arbeide	Interreg 111 A – vedtak 2005. Med deltakelse i prosjektet med varighet 2005 – 2007 er hovedhensikten å se på mulighetene for forebyggende arbeid mot ungdom i faresonen og yngre rusmiddelbrukere i lokalsamfunnet Kvalifisere arbeidsledere til gruppebasert tiltaksarbeid	Prosjektet er iverksatt og har gruppesammensetning md ansatte fra sosialkontor, barneverntjenesten og miljøkontakter i skole
Sosialkontor/tjeneste	Kvalifisere arbeidsledere til gruppebasert tiltaksarbeid Oppstart SATS kontor	Lavterskeltilbud opprettet med arbeidsleder: Aktivitet/sysselsetting Halden Hasvo med 7-8 deltakere. Oppstart av kommunal vaskeritjeneste med arbeidsleder - to deltakere. Oppstart JobbLink – kontor 15. april 2005 i samlokalisert kontor i aetats lokaler for målgruppen 16 – 25 år.
Omgjøring av sykehjemsplasser til omsorgsboliger	Innarbeide en avdeling ved Iddebo. Gevinst beregnet til kr. 300.000	Ikke gjennomført, ikke godkjent av Fylkesmannen
Rehab/intermediæravd.	"Rendyrke" 10 rehabiliteringsplasser Opprette intermediæravd. som et alternativ til DMS	Målet ift. rehabiliteringsplasser er oppnådd Det er i samarbeid med SØF opprettet en avd. på 10 senger. Tiltaket er et prosjekt foreløpig i 2 år fra oppstart. Koordinator ansatt september
Senter for frivillige tjenester	Opprettholde og utvikle tiltaket	Arbeides kontinuerlig med videreutvikling.
Dagsenter	Opprettes 0.5 stilling til styrking av dagsentertilbudet	Stillingen er besatt - målsettingen er oppnådd
Brukerombud	Opprettes 0.5 stilling til å være talerør for brukere av helsetjenester og koordinerende ledd mot frivillige tjenester	Stillingen er besatt - målsettingen er oppnådd
Kompetanseheving	Styrke kvalitet og kompetanse	Arbeider kontinuerlig med tiltaket.
Individuell plan	Oppfylle lovens krav til å utarbeide individuell plan for brukere med langvarige og sammensatte behov	Delvis måloppnåelse. Individuelle Plan-råd er etablert. Kompetanse heving på området er iverksatt

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Rusarbeid	Fortløpende vurdere hvilke tiltak som kan prioriteres innenfor dette feltet	I 2005 har arbeid med LAR-klienter (klienter under medikamentassistert behandling vært prioritert arbeid ved sosialkontoret. Prosjektmidler tilført fra Sosial- og helsedirektoratet til engasjement av prosjektmedarbeider i 100 % stilling med hovedfokus med arbeid å få LAR klienter i arbeidsrettede tiltak. I tillegg er det opprettet drift av hobbygruppe for jenter
Boligsosial handlingsplan	Utarbeide plandokument	Planen ble vedtatt i 08.12.05
Tverrfaglig samarbeid	Bedre ressursutnyttelse og et mer helhetlig tjenestetilbud til brukerne	Delvis måloppnåelse gjennom opprettelse av samarbeidsorganer/funksjoner innen pleie og omsorg og innen forebyggende avdeling.
Plasser	Bedre logistikk og bedre differensierte tilbud. Midlertidige tiltak for demente	Delvis måloppnåelse grunnet den generelle plass-situasjon i kommunalavdelingen i 2005. I fremlagt politisk sak ikke bevilget midler til ekstra plasser til demente.
Omsorgsboliger	Bygge nye boliger, frigjøre demensplasser, - bygge boliger til rus/psykiatri formål	Tiltakene er under arbeid i prosjektfase
Plan for sosial og helsemessig beredskap	Utarbeidelse av plandokument	Tiltaket er gjennomført
Tiltaksplan 2005 – øremerkede midler psykiatri	Opprettelse av stillinger til koordinator og miljøarbeiderstillinger	Gjennomført
Samarbeidsavtale mellom SØ og kommunene i Østfold	Oppnå bedre samhandling mellom instansene	Gjennomført, egen avtale er utarbeidet.
Standarder støttekon-takter	Øke omfanget til de brukere som er i behov av denne tjeneste	Gjennomført
Stillingsbrøker i helse- og sosialtjenesten	Arbeide aktivt med det formål at ansatte i små stillingsbrøker får forhøyet stillingsandel	Tiltaket er påbegynt

X.6 KOSTRA-data

Nøkkeltall	2005	2004	2003	2002
Funksjon 254 Pleie og omsorg				
Netto driftsutg. pr. innbygger i kroner pleie-og omsorgstjenesten	9 459	9 240	9 725	8 632
Netto driftsutg. pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over	170 491	166 456	178 067	164 242
Netto driftsutgifter , pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over	62 299	59 907	61 752	54 420
Netto driftsutgifter, hjemmebaserte tjenester pr. innbygger	5 933	6 400	6 833	5 920
Netto driftsutgifter pr. institusjonsplass	481 384	398 462	-	-
Plasser i prosent av innbyggere over 80 år	10,7	10,2	11,5	9,3
Andel heldøgnsbeboere på tidsbegrenset opphold	34,5	52,0	34,8	25,4

Nøkkeltall	2005	2004	2003	2002
Korrigerte bto driftsutgifter, institusjon pr. komm. plass	566 917	563 782	523 462	530 239
Korrigerte bto. driftsutgifter, pleie i institusjon pr. kommunal plass	531 631	297 316	379 750	-
Funksjon 244/251/252 Barnevernstjenesten				
Netto driftsutgift 244/251/252 pr. barn	96 121	89 736	99 963	90 422
Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent	47,4	46,0	42,1	32,4
Funksjon 242/281				
Netto driftsutgift til øk.sosialhjelp pr. innbygger 20- 60 år	2 638	1 879	1 745	1 781
Brutto driftsutgift pr. sosialhjelpsmottaker	50 283	48 186	48 052	
Gjennomsnittlig stønadslengde - måneder	5,7	5,4	5,5	5,2

X.6.2 Sammenligning av KOSTRA-2005 med Østfoldbyer og snitt kommunegruppe 13

	Halden	Sarpsborg	Fredrikstad	Moss	Gj.snitt gr 13
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	9459	9592	8886	12258	9134
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 80 år og over	170491	203076	181486	262113	208652
Netto driftsutgifter, pleie og omsorg pr. innbygger 67 år og over	62299	67682	60876	85553	71008
Netto driftsutgifter, hjemmebaserte tjenester pr. innbygger	5933	5133	4287	7439	4382
Andel hjemmeboere med høy timeinnsats	2,2	5,8	4,3	8,2	4,2
Andel beboere i bolig til pleie- og omsorgsformål 80 år og over	53,4	47,2	45,1		44
Netto driftsutgifter, institusjon pr innbygger 80 år og over	57904	79378	81937	89795	96197
Netto driftsutg. pr. institusjonsplass	481384	533773	512625	503617	568042
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	10,9	14,6	15,4	17,3	16,7
Andel beboere på tidsbegrenset opphold	34,5	15,5	14,9	14,1	14,4
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	566917	624819	589245	309960	665201
Korrigerte brutto driftsutg., pleie i institusjon, pr. kommunal plass	531631	561353	527930	255753	588588
Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr. barn i barnevernet	96121	88425	93792	95872	82568
Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent (f.244)	47,4	43,9	41,4	40,3	52,7
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	2638	3158	3770	3596	2499
Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottaker, i kroner	50283	63052	69295	63258	59895
Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)	5,7	5,7	5,7	5,4	
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	472	836	1202	494	444

X.7 utfordringer i driften for planperioden 2007-2010

Den generelle utfordring for kommunen er å tilpasse tjenesteproduksjon i forhold til vedtatte rammebetingelser, spesielt sett i forhold til endringer i brukergruppene med det ansvar som er lagt til kommunen.

Kommunalavdelingen har spesielt utfordringer på følgende områder:

Forebyggende arbeide. Her er det viktig med en enda tydeligere dreining av tjenesten. Forebyggende arbeide vil være viktig innen alle deler av kommunalavdelingen, men for å lykkes må også hele kommunen profilere sterkt at forebygging skal være en naturlig del av måten man arbeider og tenker på.

Overfor gruppen barn/unge har kommunalavdelingen utfordringer gjennom sitt arbeid i helsesøstertjenesten, barnevernet og miljøarbeidet i skolene. Tjenestene her har en svært viktig utfordring i å kunne forebygge før tydelige definert krevende problemstillinger er en realitet. Likeledes stilles det store krav til å kunne tenke helhet i tilbudene til det enkelte barn og deres familier/nettverk

Likeledes vil det i planperioden måtte arbeides med å tilrettelegge for både fysisk og psykisk funksjonshemmede.

Antall eldre vil også fortsatt øke, spesielt i forhold til gruppen + 90. Denne aldersgruppen vil ha omfattende behov for pleie og omsorgstjenester, flere medisinske diagnoser og kroniske lidelser enn de yngre gruppene. Halden har også pr. 01.01.2005 en andel eldre 80 år og over på 5.5%, mot fylkesgjennomsnitt på 4.7% og landsgjennomsnitt på 4.6%.

Gruppen demente øker sterkt. Her er det vedtatt bygging av nye plasser som vil medføre en driftsmessig kostnadsøkning. Bygging av nye plasser vil avhjelpe den vanskelige plass-situasjon innenfor omsorgsboliger og institusjonsplasser. Planene om opprettelse av et dagtilbud for denne gruppen vil samtidig innebære et helhetlig bedre tilbud som innebærer en bedre situasjon før den enkelte klient, deres pårørende og for tjenesten.

Intermediæravdelingen åpnet i september 2005 som et samarbeidsprosjekt med Sykehuset Østfold. Erfaringene fra prosjektet er til nå positive. Avdelingen har en beleggsprosent nær 100. Driften er i tråd med de prosjektføringer som er lagt. Utfordringen for avdelingen ligger i samhandlingen med primærlegene som skal følge opp pasientene i etterkant av oppholdet. På dette område er det behov for en tettere kontakt. Rulleringen av plassene fungerer men avdelingen er påvirket av den generelle plasssituasjonen i kommunalavdelingen.

Kommunalavdelingen har gjennom 2005 måttet drifte ekstra plasser for å møte de behov/rettigheter som brukerne av tjenesten har. Denne situasjon er en konsekvens av en senere utbygningstakt enn forutsatt i vedtatte planer. Konkrete planer på utbygging av omsorgsboliger, sykehjemsplasser foreligger men kommunalavdelingen har en utfordring i forhold til å håndtere denne situasjon frem til byggeprosjektene står ferdig.

Oppstart av JobbLink kontor på lokalplan i Halden med felleskontor aetat, trygdekontor og sosialkontor står i nær sammenheng med sentrale føringer som utvikling av Ny Arbeids- og Velferdsforvaltning (NAV). Trygdeetaten og Aetat slås sammen til en ny statlig etat og de gamle etatene legges ned. Den nye etaten skal samarbeide tettere med sosialtjenesten, som fortsatt skal være underlagt kommunene. Reformen er et sentralt element i moderniseringen av offentlig forvaltning med hovedmålsetting om flere i arbeid og færre på trygd. Samordningen trygdeetat og aetat skal være klar innen høsten 2006 og den nye statlige etaten skal sammen med kommunene etablere en felles førstelinje i den nye arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) innen 2010. Den statlige føringen påvirker de lokale sosialkontorene både organisatorisk og metodisk arbeid fremover.

Gruppen rus/psykiatri er en annen gruppe som krever en bedre tilpasset tjeneste. Primært innebærer dette opprettelse av boliger til denne gruppen men også et bedre helhetlig tjenestetilbud.

Det er etablert et administrativt samarbeidsutvalg mellom SØHF om kommunene i Østfold. Samhandling skal forgå på ulike områder og det er opprettet kliniske utvalg som har utarbeidet rutiner for blant annet utskriv-

ningsklare somatiske pasienter. Med økende press på spesialisthelsetjenesten til effektiv pasientbehandling, iverksettes tiltak for raskere utskrivning til kommunene og tiltak for å unngå korridorpasienter. Dette øker igjen kravet til kommunen om et effektivt mottaksapparat, differensierte plass- og boligtilbud og krav om økt kompetanse hos bistandsyterne i kommunehelsetjenesten.

Kommunalavdelingen møter i økende grad klienter med sammensatte behov. Klienter som faglig sett medfører behov for økt kompetanse blant de ansatte men som også generer ressurser i form av utarbeidelse av individuelle planer, iverksettelse av tiltak og oppfølging av disse. I denne gruppen er det mange ressurskrevende brukere som over år, pga. den medisinske utvikling, kan kreve tiltak fra kommunalavdelingen gjennom hele livet.

I planperioden vil også helse og sosialtjenesten overfor utfordringer sett i forhold til utvikling av et Distriktsmedisinsk Senter og et Distriktpsikiatrisk Senter. Innholdet i og samhandlingen med disse annen linje tjenester er bestemmende for egen kvalitet i tjenestene og det totale tilbudet til befolkningen i Halden Kommune.

Brukerne av helse- og sosialtjenestene blir generelt sett mer bevisst de rettigheter de etter lovverket har, og benytter seg i større grad av klageadgang.

Med de fire nye helselovene Spesialisthelsetjenesteloven, Psykisk helsevernloven, Pasientrettighetsloven og Helsepersonelloven (Jul 2 1999), er også rettighetsbegrepet utvidet

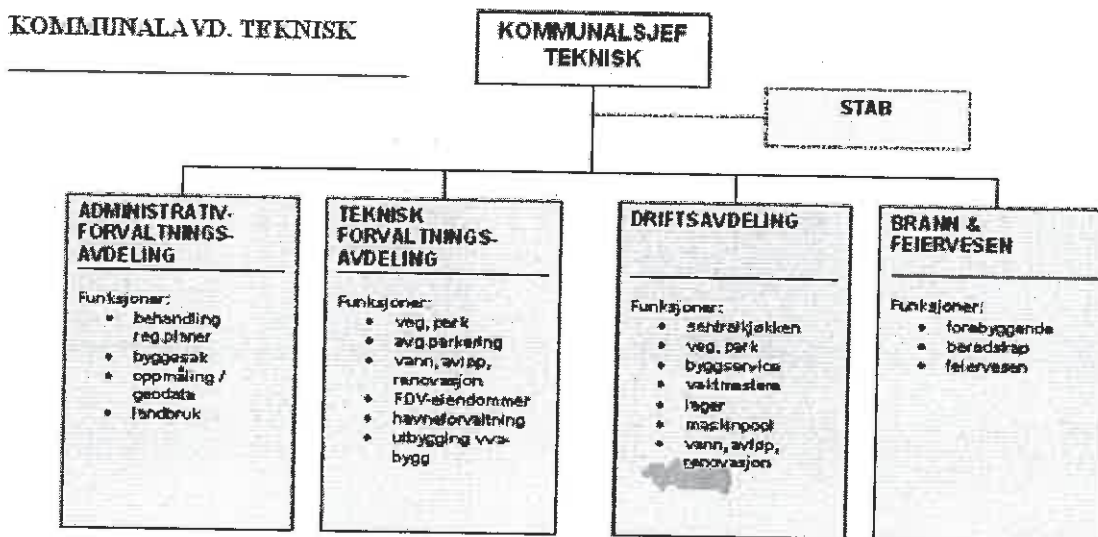
Brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester, har krav på en individuell plan. Dette fordrer faglig og administrativ samhandling både tverrfaglig, tverrsektorielt, og mellom kommunale instanser og spesialisthelsetjenesten. Brukermedvirkning er hjemlet i flere lovverk.

Kvalitetsforskriften forplikter helsetjenestene til å garantere minimumsstandarder for tjenestene og sikre brukerne individuelt tilpassede tilbud.

Det vil også være en stor utfordring i planperioden tilrettlegge konkret kompetanseutvikling for de i tjenestene. Kompetansen må utvikles og kommunen må arbeide aktivt for å beholde kompetansen i organisasjon.

KOMMUNALAVDELING TEKNISK

X.1 Kommunalavdelingens organisering i 2005

Kommunalavdelingen er ledet av kommunalsjef. Kommunalavdelingen består av stab og fire enheter: teknisk forvaltning, administrativ forvaltning, brann og teknisk drift som forestår tjenesteproduksjonen mot brukere.

Avdelingen omfatter ca 155 årsverk.

X.2 Kommunalavdelingens hovedoppgave

Kommunalavdelingens hovedoppgaver er hjemlet i bla følgende lovverk:

- Lov, forskrifter og retningslinjer på miljø
- Forskrift om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften)
- Forurensningsloven
- Friluftsløven
- Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter
- Forskrift om kommunale vann- og avløpgebyrer
- Forskrift om spesialavfall
- Vegtrafikkloven
- Vegloven
- Produktkontrolløven
- Lov om helsetjenesten i kommunene
- Lov om handel med gjødsel og jordforbedringsmidler
- Brann- og eksplosjonsvernloven
- Lov om tilsyn med elektriske anlegg
- Plan- og bygningsloven
- Havne- og farvannsloven

Kort oppsummert er kommunalavdelingens oppgave å betjene samtlige innbyggere i Halden kommune med Vann- og avløpstjenester, forvalte, drifte og vedlikeholde infrastruktur som veier, parker, eiendommer og havneanlegg. I tillegg skal kommunalavdelingen forvalte ytre miljø og være tjenesteleverandør og/eller myndighetsutøver i forhold til lovverket beskrevet over.

En betydelig oppgaver er også å sørge for gjennomføring av investeringsprosjekter som er vedtatt.

X.3 Økonomisk sammendrag

Tall i hele 1000 kroner

Totalt kommunalavd	Regnskap 05 (R05)	Budsjett 05 (B 05)	Regnskap 04	Avvik R05-B05	Avvik i %
Brutto lønn	64 847	61 523	58 793	3 324	5,13 %
Refusjoner	-2 320	-2 086	-2 338	-234	-11,23 %
Netto lønn	62 527	59 437	56 454	3 090	4,94 %
Andre utgifter	194 640	137 103	137 599	57 537	29,56 %
Andre inntekter	-235 802	-203 225	-176 160	-32 577	-13,82 %
Sum enhet	21 364	-6 686	17 893	28 050	131,30 %

x.3.2 Sammendrag funksjonsregnskapet, de viktigste funksjonene

Funksjonsnavn	Brutto utg.	Brutto innt.	Netto	Netto
Administrasjon	21 713	-21 822	-109	1 643
Administrasjons lokaler	9 443	-2 587	6 856	6 384
Diverse fellesutgifter	437	-233	204	126
Interne serviceenheter	53 075	-53 075	0	0
Voksenopplæring	0	-133	-133	-133
Kommunal disponerte boliger	3 849	-9 412	-5 563	-5 575
Fysisk tilrettelegging og planlegging	6 986	-5 961	1 025	673
Boligbygging og fysiske miljøtiltak	-133	-847	-980	-904
Kommunal næringsvirksomhet	14 054	-18 592	-4 538	-1 732
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	2 788	-393	2 395	2 848
Samferdselsbedrifter/Transporttiltak	7 156	-7 572	-416	-193
Komm.veier, Nyanlegg og vedlikehold	11 372	-7 861	3 511	3 288
Rekreasjon i tettsted	3 215	-396	2 819	2 107
Forebygging av branner og andre ulykker	4 452	-3 303	1 149	810
Beredskap mot branner og andre ulykker	15 569	-2 003	13 566	13 650
Produksjon av vann	3 588	-294	3 294	3 416
Distribusjon av vann	11 818	-17 328	-5 510	-3 416
Avløpsrensing	3 911	-476	3 435	3 718
Renseanlegg og utlp, Restprodukter	25 006	-37 439	-12 433	-5 685
Tømming av slamavskillere, Septiktanker	1 907	0	1 907	1 968
Innsamling av forbruksavfall	16 980	-19 902	-2 922	-6 922
Gjenvinning og sluttbehandling av avfall	4 837	-1 932	2 905	4 417
Naturforvaltning og friluftsliv	2 179	-2 403	-224	11
Sum	224 202	-213 964	10 238	20 499

tall i hele 1000 kroner

Funksjonsnavn	Driftsåret 2005			2004
	Brutto utg.	Brutto innt.	Netto	Netto
Idrett	5 557	-321	5 236	1 463
Musikk og kulturskole	9	-199	-190	-97
Andre kulturaktiviteter	223	-45	178	14
Den Norske kirke	43	-123	-80	140
Renter/Utbytte og lån	9828	0	9 828	0
Sum totalt	239 862	-214 652	25 210	22 019

tall i hele 1000 kroner

Kommentarer til driftsregnskapet:

Kommunalavdeling teknisk

Regnskapet viser et negativt avvik på brutto lønn på 3.3 mill kr i forhold til budsjettet for 2005. Av denne overskridelsen kommer 1.4 mill kr fra teknisk drift, 0.5 mill kr på brann, 0.6 mill kr på teknisk forvaltning og resterende på stab og havn.

Totale refusjoner sykefravær beløper seg til 2.2 mill kr mot et budsjett på 2.1 mill kr. Teknisk drift har hatt et relativt høyt sykefravær i VA sektoren og på sentralkjøkkenet og viser refusjoner for 1.4 mill kr. Resten av sykefraværet kommer i hovedsak fra Teknisk forvaltning (310) og Brann (312).

Når det gjelder andre utgifter og inntekter i forhold til regnskap for 2004 er det her et vesentlig volum avvik som har sammenheng med regnskapstekniske forhold. Postene for disse inntektene og utgiftene går mot hverandre og påvirker følgelig ikke resultatet. (funksjon 190 – Interne Serviceenheter)

Totalt har VAR området et negativt avvik på 24.3 mill kr. Av dette utgjør kalkulatoriske renter og avskrivninger til sammen 16.4 mill kr. For 2005 var ikke disse postene budsjettert verken sentralt eller på avdeling for kommunalteknikk.

Øvrige avvik på ca 8 mill kommer i hovedsak fra økte utgifter til renovasjonsordningen med 5 mill. Denne utgiften er en regnskapsmessig overføring mellom renovasjonsordningen og Rokke avfallsanlegg og har blitt foretatt for å oppfylle et budsjettmessig krav om 2,6 mill i overskudd på Rokke avfallsplass.

Halden havn

Regnskapet til Halden havn for 2005 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 1 255 577,18. Ifht. havn- og farvannsloven med tilhørende forskrifter så skal disse midlene holdes atskilt i fra kommunenes øvrige midler, og mindreforbruket for 2005 er av den årsak avsatt til bundet driftsfond.

Netto driftsresultat for Halden havn viser et overskudd på 1 265 740,86. Dette gir et positivt avvik i forhold til budsjett på 35 819,86. Avviket kommenteres ikke nærmere da dette er minimalt.

Kommentarer til de største avvik på funksjonsoversikten:

Funksjon 120 - Administrasjon

Funksjonen viser en inntekt på 0,1 millioner mot en kostnad for 2004 på 1,6 millioner. I tråd med budsjettforutsetninger for 2005, har det i 2005 vært større fokus på fordeling av kostnader til ulike tjenestområder som VAR, samt investeringsprosjekter.

Funksjon 190 – Interne Serviceenheter

Funksjonen går i regnskapsmessig balanse, og påvirker ikke driftsresultat. Imidlertid fremkommer store brutto utgifter og inntekter. Tjenesten brukes når egne enheter utgiftsfører sin resursbruk i produksjonen, samt når de inntektsfører salgsinntekter for denne.

Funksjon 320 – Kommunal næringsvirksomhet

Netto økningen fra 2004 til 2005 utgjør en merinntekt på 2,8 millioner kroner. Økningen skyldes i vesentlig grad at utgifter og inntekter fra Rokke Avfallsanlegg er ført på denne funksjonen i 2005.

Funksjon 345 – Distribusjon av vann

Tjenesten viser en netto merinntekt sett i forhold til 2004 på vel 2,1 millioner kroner. Dette skyldes 1 million kroner i mindre utgift og 1 millioner kroner i merinntekt, og kan karakteriseres som naturlig svingninger.

Funksjon 353 – Renseanlegg og utløp, Restprodukter

Tjenesten nettoutgift utgjør i 2005 en inntekt på om lag 12,4 millioner kroner mot 5,7 millioner kroner i 2004. Utgiftsnivået relatert til drift av ledningsnett viser en mindre utgift på 6 millioner kroner, hvorav 3,5 millioner skyldes en lavere avsetning til fond enn i 2004. Inntektene er økt med 1 million sett i forhold til 2004, noe som er naturlig svingning.

Funksjon 355 – Innsamling av forbruksavfall

Netto inntekt reduseres fra 6,9 millioner i 2004 til 2,9 millioner kroner i 2005. Renovasjonsordningen har en mindre nett inntekt sett i forhold til 2004 på om lag 3,1 millioner kroner. En økt belastning av avgift for lagring / behandling ved Rokke Avfallsplass er en av årsakene.

Funksjon 357 – Gjenvinning og sluttbehandling av avfall

Funksjonen har hatt en reduksjon i netto utgifter på om lag 1,5 millioner kroner. Grunnen til dette er at renovasjonsordningen (ansvar) ligger med en inntekt på 1,8 millioner kroner innenfor denne funksjonen. Tidligere år lå hele overskuddet fra driften ved Rokke Avfallsanlegg her.

X.4 Viktige produksjonsdata

Teknisk drift:

Produsert vann i tråd med drikkevannsforskrift og med god kvalitet i henhold til IK-MAT og Mattilsynets revisjoner. God kvalitet på drikkevannet i Halden.

Teknisk forvaltning

Gjennomført og sørget for planlegging, igangsetting og ferdigstilling av et stort antall investeringsprosjekter innen alle områder. Alle prosjekter er ikke igangsatt og flere pågår også i år. Også stor aktivitet innen alle områder knyttet til drift og forvaltning generelt.

X.5 Måloppnåelse / viktige hendelser

Målsettinger er utarbeidet etter det vedtatte budsjettokumentet for 2005.

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Administrasjonsbygg	Utnytte egne lokaler. Foreta salg av eiendommer i tråd med økonomiske forutsetninger i investeringsbudsjettet	Sak forberedt for politisk behandling, ikke fremmet.
Administrasjon	Etablere ny organisasjonsform som tilrettelegger for konkurranseeksponering.	Bestiller/utfører modell etablert, 1. hele driftsår 2005.
Sentralkjøkken	Utbedre kjøkkenet etter pålegg fra Mattilsynet	Arbeid er igangsatt.
Fysisk tilrettelegging og planlegging	Utvikle kostnadseffektive løsninger innenfor oppmålingsarbeidet, kartgeodetiske grunnlag og registeroppgaver (GAB)	Sak forberedt for budsjett 2006, tatt i bruk GPS-utstyr for effektiv innmåling.
	Veiforbindelse til Tyska og Hollenderen etableres slik at næringslivet får tilgang til et meget attraktivt og bynært utviklingsområde i 2005.	Arbeidet med avklaringer knyttet til grunneiere, innhentet anbud.
	Arbeid med vanntilførsel til Osdalen og Aspedammen startes opp.	Prosjektering og forberedelser er startet, Osdalen er igangsatt.
Samferdselstiltak / Transporttiltak	Tilrettelegging og utarbeidelse av ny reguleringsplan for offentlig havn på Sauøya, samt sikring i hht EU-forskrift i samarbeid med anløpte skip.	Arbeidet med tilrettelegging og avklaringer rundt dette.
Samferdsel	Utbygging av gang- og sykkelveier. Oppstart av utskifting av PCB holding armatur	Utbygd vedtatte gang- og sykkelveier, noe sluttarbeid gjenstår. Innhentet anbud PCB, utføres 2006.
Forebygging av branner og andre ulykker	Årlig kontroll av næringsbygg og kontroll av boliger hvert 4. år. Brannvernopplæring for skoler og barnehager	Utført
Beredskap mot brann og ulykker	Utredning av felles brannvesen med nabokommuner. Utskiftninger av materiell/biler	Utført

Tjenesteområde	Målsetting 2005	Måloppnåelse
Beredskap mot brann og ulykker	Utredning av felles brannvesen med nabokommuner. Utskiftninger av materiell/biler	Utført
Distribusjon av vann	Lekkasjer anslås til ca 50 %. Langsiktig målsetting om 20 %.	Gjennomgås i pågående hovedplanarbeid for Vann og Avløp.
Avløpsrensing	Forbedring av avsetning av slam til jordforbedring. Forbedringer / utvikling av overvåknings-systemer.	Deltakelse i NORVAR spleiselagsprosjekt knyttet til vurderinger rundt slambehandling. Overvåkinssystem oppgraderes i 2006.
Avløpsnett	Separering av overvann i sentrum. Langsiktig må å avkloakkere det meste av boligene.	Gjennomgås i hovedplanarbeid
Tømming av slamavskillere/Septiktanker	Redusere antall abonnenter, jf punkt over, med et stadig bedre utbygd offentlig nett.	Hovedplanarbeid
Renovasjon	Flere miljøstasjoner for å erstatte "grøftkantmodellen". Utsortering av nye fraksjoner skal vurderes forløpende.	Vedtatt å opprettholde grøftkantmodell etter vurderinger og forsøk på å etablere flere miljøstasjoner. Utsortering vurderes, også planarbeid i 2006
	Økt sortering for å redusere mengder til deponi.	Vurderes og sees videre på i 2006, bla i sammenheng med evt forbrenning.
Naturforvaltning og friluftsliv	Utvikle Haldenvassdraget Utvikle badeplasser og turstier	Deltakelse i prosjekt "Miljømål for Haldenvassdraget" Rustet opp turstier, forberedende arbeider knyttet til badeplasser
Barn og unge	Utbygging Strupe Skole Målrettet sikring av barns skolevei	Pågår, slutføres 2006.
	Transport av varer skal skje på jernbane mellom Kakenanlegget og Sauøya	Dialog om dette med Norske Skog.

X.6 KOSTRA-data

X.6.1 Egen utvikling i relevante måltall

Nøkeltall	2005	2004	2003	2002
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	56 530	49 430	53 049	42 038
Kom veier og gater med fartsgr. 40 km/t eller lavere. Pst.	20	7,5	6,5	6,5
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	112	124	194	185
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning %	91,4	91,9	92,3	92,4
Antall byggesaker og meldinger	599	611	460	
Kart- og delingsforretninger	345	124	275	
Antall søknader om endret jordarbeiding	190	184	195	
Antall søknader om areal- og kulturlandskapstillegg	226			
Produksjon av vann (kubikkmeter)	6 135 334	5 997 656		
Forbruk av vann (kubikkmeter)	5 245 370	5 245 370		
Slam (Kubikkmeter)	27 182	22 974		
Avfall inn til Rokke	21 510	21 506		
Utveid fra Rokke	7 079	7 175		
"Hold Halden Ren" (Tonn pr år)	1 550	1 031		

X.6.2 Sammenligning av KOSTRA-2005 med Østfoldbyer og snitt kommunegruppe 13

Nøkkeltall	Halden	Sarpsborg	Fredrikstad	Moss	Snitt G13
Saksgebyr for oppføring av enebolig	5 500	10 690	9 000	9 000	9 757
Årsgebyr for vann	1 142	1 362	1 343	1 180	1 381
Årsgebyr for avløp	2 950	2 570	2 530	1 315	2 018
Årsgebyr for avfallstjenesten	1 310	1 200	1 744	1 550	1 662
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	112	281	306	411	446
Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger Enhet: Kilometer	6,7	6,3	6,3	5	5,8
Beredskap mot brann og ulykker (netto driftsutgifter per innbygger)	493	388	393	627	447
Årsgebyr for feiing	480	223	-	148	305
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminnevern, natur og nærmiljø per innbygger i kr	115	314	378	331	356

X.7 Utfordringer i driften for planperioden 2007-2010

Brukerfokus

Vann, avløp og renovasjon

Innenfor VAR-området skal det utarbeides ny hovedplan Vann og Avløp, samt at det skal lages en plan for renovasjonsordningen, herunder vurdering av sluttbehandling av avfall. I denne forbindelse vil forbrenningsanlegg vurderes.

Det er også sannsynlig av avløpskapittelet i revidert forurensningsforskrift vil få følger for Halden i løpet av de kommende år. Over noe tid vil vi få krav til å tilfredsstille sekundærrenssekav i henhold til EU's avløpsdirektiv som nå er innlemmet i det norske lovverk.

På vannsiden har vi fortsatt områder med drikkevann som har for dårlig kvalitet. Prestebakke vannverk er under bygging, og vannet på Kornsjø må forbedres.

Hovedplan for VA-sektoren vil også se på behovet for rehabiliteringstakt og utskiftingsbehov av eldre ledninger, samt klarlegge investeringer som vil bli påkrevd framover i planperioden.

På slamsiden kan vi også stå ovenfor utfordringer på noe lenger sikt, dersom dagens slambehandlingsmetode med langtidslagring ikke lenger blir godkjent. Det pågår nå en 3-årig program for å kartlegge og skaffe tilveie dokumentasjon og fakta rundt dette sett i forhold til slamforskriften

Renovasjonsordningen vil bli gjennomgått i løpet av vårparten 2006, og vi arbeider også med en dypere granskning av inntektssidene og potensialet framover for hvordan ordningen skal fungere i framtiden, også sett i sammenheng med eventuell ny sluttbehandling som erstatter eller blir et supplement til dagens anlegg på Rokke.

Veier, parker og gangveier.

Det bygges Gang og sykkelveier i stor skala i Halden, og det vil medføre mer veier å drifte i framtiden, samtidig som at eksisterende veinett skal vedlikeholdes og forvaltes på en forsvarlig økonomisk måte. Trafikksikkerhet og forebyggende arbeid er gode investeringer, som må kombineres med holdningsskapende arbeid innen trafikksikkerhet og de helsemessige aspekter ved å bruke apostlenes hester eller sykkel.

Det er betydelig kapital som ligger i Haldens kom-

munale veier, og disse verdier på ivaretaes. Det er således grunn til å tro at FDV-kostnadene innen vei og parksektoren vil øke noe i årene som kommer.

Innbyggerservice og miljøarbeid

I avdeling for administrativ forvaltning legges det opp til en brukerundersøkelse knyttet til byggesaksbehandlingen, og vil være starten på brukerundersøkelser som skal gjennomføres på innen kommunalavdeling teknisk. Vi håper også å kunne gjøre en teknologisk satsning på geografiske informasjonssystemer og digitalt eiendomskartverk framover, for å kunne tilby mer effektiv service/tjeneste. Det jobbes også for å bedre tilgjengelighet vha. nettbaserte tjenester.

Det jobbes også med å kartlegge og å rydde opp i miljømessige forhold knyttet til Haldenvassdraget, gjennom et interkommunalt oppfølgingsprosjekt av miljømålene som er satt for vannressursene.

Medarbeider og organisasjonsfokus

Kommunalavdeling teknisk står foran store utfordringer i 2006, med store omstillinger.

Kombinert med en slik omstilling skal organisasjonen ha en kompetanseplan, som sikrer en oppgradering av kompetanse. Spesielt. Kommunalavdeling teknisk vil bli en stor aktør / bruker av teknologiske løsninger i "Det døgnåpne Østfold", et prosjekt der man søker å gjøre flere kommunale tjenester tilgjengelig over nettbaserte løsninger.

Fokuset på ferdigstillelse av kvalitetssystemer og rutiner i tilknytning til dette, vil gi større fokus på gode og effektive arbeidsprosesser med tilhørende effektiv ressursutnyttelse. Arbeidet har startet i 2005, og vil fortsette med forsterket tyngde.

Økonomifokus

GIS/GAB investeringer vil bli foreslått medio 2006. En satsing på dette området vil ha positive effekter bl.a. på innkreving av kommunale avgifter og eiendomsskatt, ved siden av at alt kartverk blir digitalisert. Et digitalisert kartverk vil medføre en mer effektiv overvåking av ledningsnett og bedre karttjeneste (kartopplysninger selges i mange sammenheng, riktigheten er viktig).

Arbeid med rutiner og gode prosedyrer vil også være viktig i en prosess mot bedre økonomistyring og kostnadskontroll

INVESTERINGSPROSJEKTER

Halden kommune har mange investeringsprosjekter som løper. Flere av disse har fått sine første bevilgninger for flere år tilbake. I tabellen, som er sortert pr. kommunalavdelings, er de akkumulerte budsjett og regnskapsbeløpene oppgitt. Disse vil slik sett avvike fra prosjektoversiktene i det trykte regnskapet for 2005.

Investeringer på respektive kommunalavdelinger:	Akk.bud pr 311205	Akk.reg. pr 311205	Avvik
Kommunalavdeling støttefunksjoner	2 970 000	2 103 937	866 063
Kommunalavdeling undervisning og kultur	108 600 000	58 980 007	49 619 993
Kommunalavdeling helse og sosial	7 932 000	3 376 141	4 555 859
Kommunalavdeling teknisk	155 206 500	68 595 292	86 611 208
Sum investeringer	274 708 500	133 055 377	141 653 123

Som det fremkommer er etterslepet betydelig. Bevilgede ressurser vil være disponible til formålet frem til investeringsprosjektet formelt avsluttes gjennom saksfremlegg i kommunestyret. Som det fremkommer i statusfelt, er det mange investeringsprosjekter som vil bli fremmet som saker til kommunestyret våren 2006.

Finansieringssiden

Investeringsbudsjettet for 2005 er finansiert med lån (128,2 mill) og salg av eiendommer/tomter (45 mill). Etterslepet av salgsinntekter er betydelig, omlag 44 millioner kroner. Dersom det blir en ytterligere forskyvning, vil likviditeten etter hvert bli presset, og opptak av lån som midlertidig finansiering vil kunne bli en realitet.

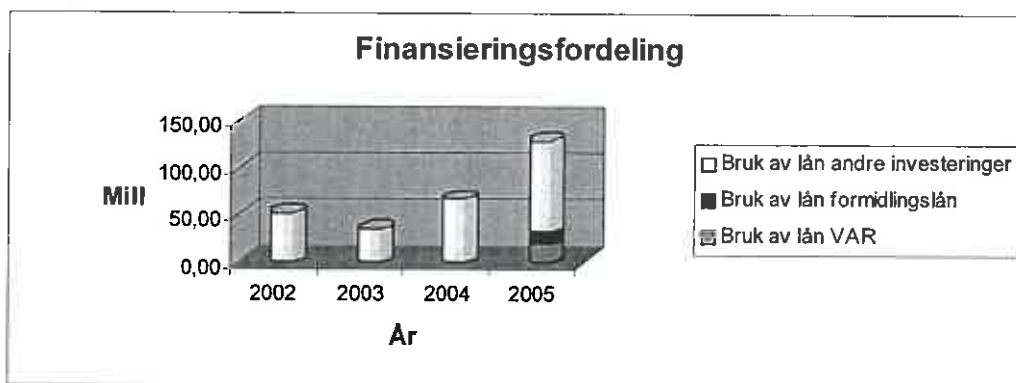
FINANSIERINGSANALYSE/NØKKELTALL

HOVEDOVERSIKT KAPITALREGNSKAP 2005

Kapitalregnskapet gir en oversikt over investeringer og utlån (bl.a. etableringslån/startlån) og hvordan dette er finansiert.

Utviklingen har vært slik de senere år
(tall i 000kroner)

Investeringsutvikling 2002 - 2005				
	2002	2003	2004	2005
Investeringsutgifter	130,40	34,80	37,00	133,00
Formidlingslån			27,20	36,15
VAR-investeringer				20,00
Salg av tomter/ eiendommer			-20,40	-5,40
Finansiert fra formidlingslån			-7,90	-23,70
Andre inntekter	(69,10)	-14,50	-20,60	-30,80
Finansieringsbehov	93,30	55,10	15,30	129,25
Bruk av lån VAR				20,00
Bruk av lån formidlingslån				12,45
Bruk av lån andre investeringer	51,60	35,00	66,50	96,80
%andel finansiert	100,00	100,00	100,00	100,00

Vi har valgt fra 2005 og splitte gjelda opp i VAR, Formidlingslån og øvrig gjeld. Dette for bedre å kunne se hva den samlede gjelda går til og hvordan den belaster kommuneregnskapet. Vi har ikke god historikk på dette og tabellen over er derfor noe mangelfull på historiske data, men for fremtiden (f.o.m 2005) vil dette gi oss bedre styringsdata på gjeldsområdet.

Som man kan se av diagrammet over er det en formidabel økning av lånefinansiering i 2005. Dette har sammenheng med det store investeringsnivået for 2005. Låneopptak er også hovedfinansieringskilden for alle investeringer. Det er kun en liten avdel som finansieres ved tomte/eiendomssalg og andre salgsinntekter.

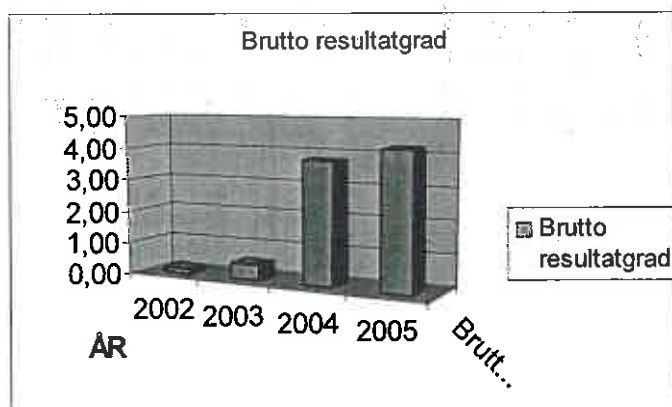
HOVEDOVERSIKT DRIFTSREGNSKAP 2005

Brutto driftsresultat skal normalt være så stort at det dekker kommunens finanskostnader (netto renter og gjeldsavdrag), samt tidligere regnskapsmessige underskudd.

Som man kan se av oversikten nedenfor har Halden Kommune hatt en positiv utvikling av brutto driftsresultat de siste 4 årene, med det største løftet fra 2003 til 2004.

Resultatgraden måles som bruttodriftsresultat i prosent av totale driftsinntekter.

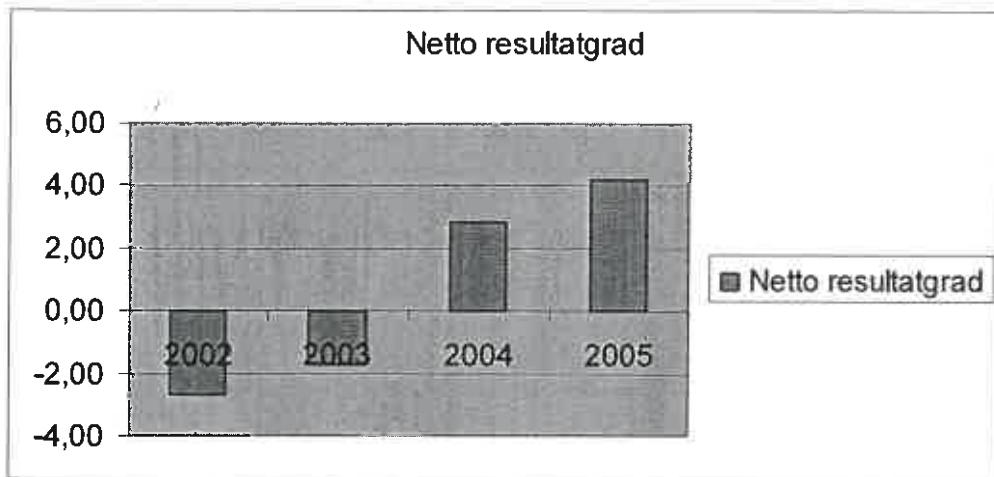
	2002	2003	2004	2005
Bruttodriftsresultat	1,5	4,9	40,7	47,5
Sum driftsinntinntekt	938,1	998,7	1075	1135
Brutto resultatgrad	0,16	0,49	3,79	4,19

Halden kommune hadde ved utgangen av 2000 36,0 mill kroner i akkumulert underskudd, mens det ved utgangen av 2001 var 0. Underskuddet i 2002 ble på 21,7 mill kroner. Av dette stod ca 13, 4 mill fortsatt utdekket ved inngangen til 2004. I tillegg kom underskudd i 2003 på knapt 22,6 mill kroner slik at akkumulert underskudd var pr utgangen av 2003 på i alt ca 36 mill kroner. I 2004 og 2005 er dette underskuddet dekket inn i sin helhet og 2005 års regnskap viser et regnskapsmessig overskudd på 20 mill etter inndekning av restunderskudd på 20, 5 mill.

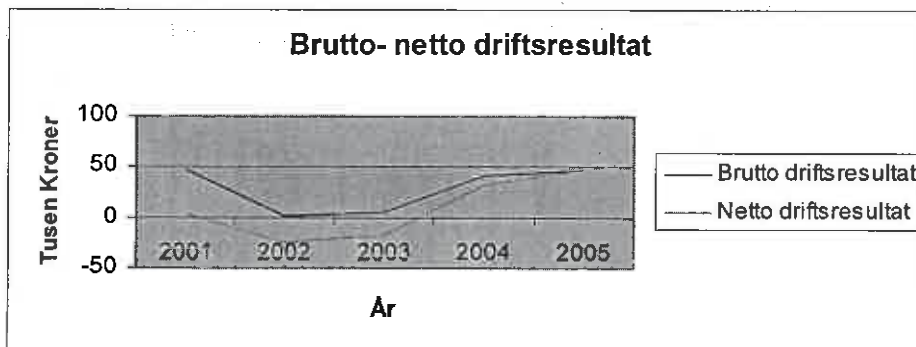
Netto driftsresultat viser hvor mye av driftsinntektene som er igjen etter at den løpende virksomhet og bundne rente- og avdragsutgifter er betalt samt at avskrivninger er motpostert.

	2002	2003	2004	2005
Nettodriftsresultat	-25,4	-16,9	30,8	47,7
Sum driftsinntinntekt	938	998	1075	1135
Netto resultatgrad	-2,71	-1,69	2,87	4,20

Regnskapsmessig resultat viser netto driftsresultat +/- bruk av fond/avsetning til fond.

	2001	2002	2003	2004	2005
Brutto driftsresultat	46,4	1,5	4,9	40,7	47,5
Eksterne finanstransaksjoner	-53	-53	-51,6	-41,4	-31,1
Motpost avskrivninger	9,4	26	29,8	31,5	31,3
Netto driftsresultat	2,80	-25,50	-16,90	30,80	47,70

Som man kan se av oversikten nærmer brutto og netto driftsresultat hverandre. Dette har sin forklaring i at ekstraordinært utbytte fra Østfold Energiverk tilfeldigvis er lik resultatet av de eksterne finanstransaksjonene på 31,5 mill. (Særlig p.g.a økt utbytte fra Østfold Energiverk).

Driftsutgifter fordelt på artsgrupper har utviklet seg slik:

	2002	2003	2004	2005	I %
Lønn	618,5	649,4	657,4	675,2	62,10
Varer og tj. kommunal produksjon	135,6	143,4	169,1	210,7	19,38
Varer og tj. erstatter egenproduksjon	104,2	109,3	74,9	87,9	8,08
Overføringer	84,4	92,5	120,5	130,2	11,97
Avskrivninger	26	29,8	31,5	31,3	2,88
Fordelte utgifter	-32,2	-30,7	-18,5	-48	-4,41
Sum Utgifter	936,5	993,7	1034,9	1087,3	100
Lønn i % av driftskostnadene	66,04	65,35	63,52	62,10	

Som man kan se av oversikten over har lønn sett i forhold til total kostnadene minsket fra 66 % i 2002 til 62 % i 2005. Dette er en trend som er i henhold til de føringer og budsjettvedtak som er lagt i perioden.

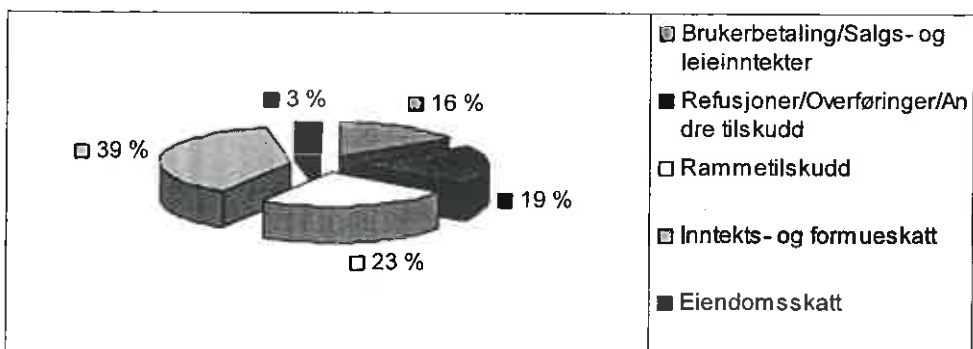
Man kan også se en utvikling i at kostnader til kommunal tjenesteproduksjon øker mens kostnader som erstatter kommunal tjenesteproduksjon minker. Posten for overføringer har økt formidabelt i perioden og har hovedsakelig sin årsak i økte overføringer til de private barnehagene, samt andre overføringer.

Driftsinntekter fordelt på artsgrupper:

	2002	2003	2004	2005	%
Brukerbetaling/Salgs- og leieinntekter	121,1	129,3	172,8	178,4	15,72
Refusjoner/Overføringer/Andre tilskudd	150	165,9	194,7	220,1	19,40
Rammertilskudd	262,4	276,1	253,3	266,1	23,45
Inntekts- og formueskatt	369	387,2	413,6	434	38,25
Eiendomsskatt	35,4	40	40,3	36,1	3,18
Sum Inntekter	937,9	998,5	1074,7	1134,7	100

Som man kan se av oversikten er posten rammertilskudd nærmest uforandret siden 2002. Dette er med på å sette stort press på kommuneøkonomien. Inntektsskatt, brukerbetalinger og andre refusjonsinntekter har med 23 % de siste 4 årene. Eiendomsskatten er samtidig redusert med 4 mill. kroner.

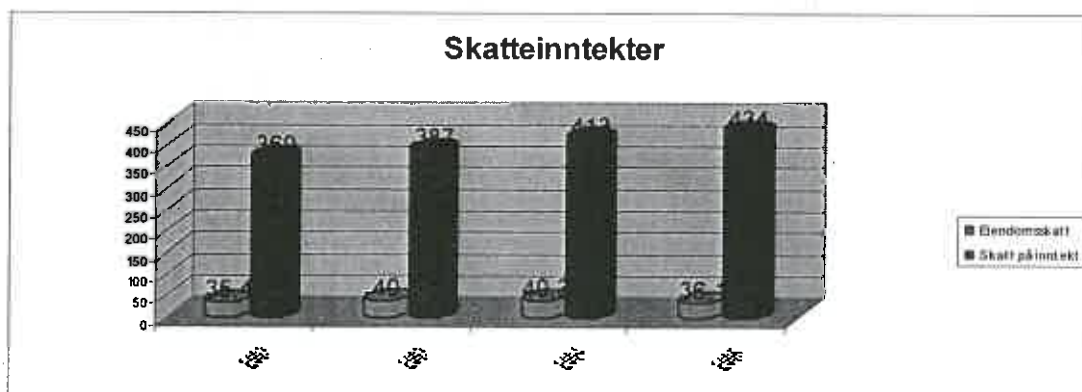

I prosent av de totale inntekter har skatteinntektene økt fra 34,87% i 2000 til 38,49% i 2003.

Skatteinntektene har utviklet seg slik de siste årene. Gjennomsnittlig blir dette en økning på 6 % i 4 års-perioden. Noe som er i tråd med de siste statsbudsjettene i Norge.

%vis økning skatteinntekter		
01-02	338	8,40
02-03	369	4,65
03-04	387	6,30
04-05	413	4,84
05	434	

Utvikling av skatteinntekter og eiendomsskatten er fremstilt grafisk under Skatteinntektene har økt med 96 mill de siste 4 årene.

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP 2005

Balanseregnskapet gir oversikt over kommunens bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital ved utgangen av regnskapsåret.

Etter innføring av nye Kostra-forskrifter er kommunene pålagt å foreta en gjennomgang av alle eiendeler og fastsette verdi etter gitte normer. Alle anleggsmidler/eiendommer skal også avskrives etter satser gitt i de nye forskriftene.

Halden Kommune har foretatt verddivurdering av følgende anleggsmidler:

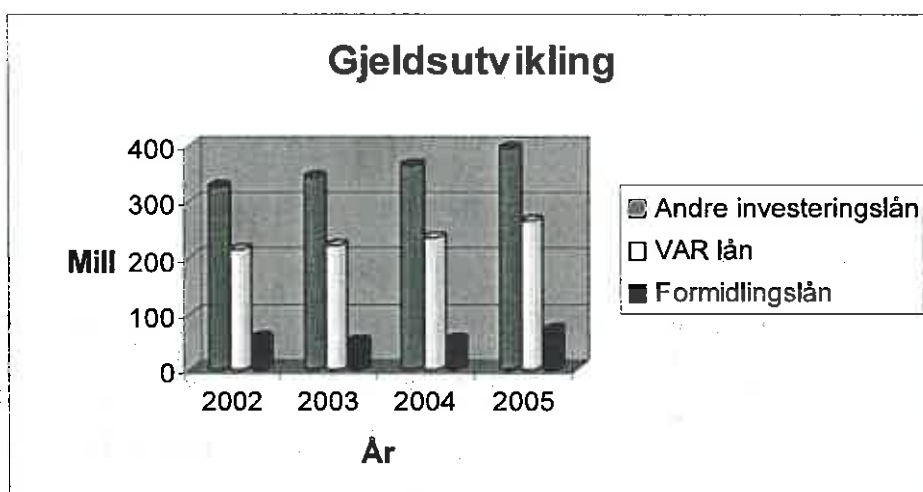
- Inventar og utstyr, maskiner
- Anleggsmidler
- Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller
- Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, aldershjem, institusjoner og kulturbygg.
- Tekniske anlegg VA
- Tekniske anlegg, renovasjon (benytter Fylkesmannens beregningskjema)

Det gjenstår verdifastsettelse på områder som:
Veger, ledningsnett Parkeringsplasser, trafikklys.

Disponible innskudd i bank og post pr. 31.12.04 var 90,1 mill kroner.

Langsiktig lånegjeld har i perioden 2000-2004 utviklet seg som følger:

	2002	2003	2004	2005
Andre investeringslån	327,52	345,448	366,27	396,7
Formidlingslån	56,8	50,2	53,7	72,1
VAR lån	216,2	222,6	236,2	266,5
Sum langsiktige lån	600,5	618,2	656,2	735,3

I 2000 ble det foretatt låneopptak for resten av 99-investeringene og store deler av 2000-investeringene. I tillegg ble det foretatt låneopptak på 24,1 mill kr ifm. sluttfinansiering av midlertidig bruk av kontantbeholdningene gjennom en årrekke. I 2001 er det foretatt låneopptak for resten av 2000-investeringene i tillegg til store deler av 2001-investeringene. Dette inkluderer også lån til Gimle skole hvor Kommunestyret i sitt møte 22.11.01 vedtok endret finansiering fra bruk av kapitalfond til bruk av lån. I 2002 ble det kun tatt opp ett felles lån, pålydende 42,5 mill kr. til diverse prosjekter. For 2003 var låneopptaket 62,8 mill. kroner, mens det i 2004 ble tatt opp lån for 66,5 mill. kroner. I 2005 er det, som nevnt tidligere, lånefinansiert 129 mill. kroner p.g.a det høye investeringsnivået i 2005.

NØKKELTALL

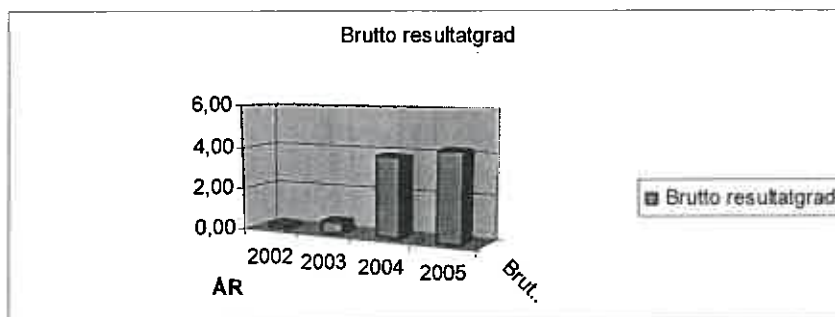
Nøkkeltallene er beregnede størrelser som er ment å gi en pekepinn om tilstanden for kommunens økonomi. Nøkkeltallenes verdi ett enkelt år gir ikke alltid særlig informasjon, men endringene fra år til år og utviklingen over en årrekke kan gi relevant informasjon om hvorvidt økonomien utvikler seg til det bedre eller verre. De fleste av oversiktene er brukt tidligere i dokumentet og dette avsnittet vil da bli å anse som et appendix.

Brutto resultatgrad

Brutto driftsresultat er resultatet av de tjenesteytende sektorer. Nøkkeltallet viser hvilken andel av midlene som er igjen til å dekke renter og avdrag. Hvis nøkkeltallet øker betyr dette at de tjenesteytende sektorer disponerer mindre av midlene og at rente og en økt andel av disponible midler er tilgjengelig til å dekke renter og avdrag på lån samt til et evt. nettoresultat.

Brutto resultatgrad

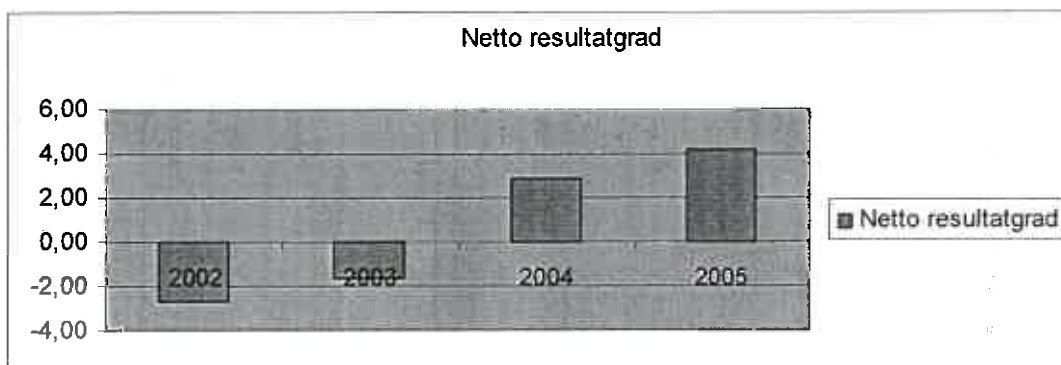
	2002	2003	2004	2005
Bruttodriftsresultat	1,5	4,9	40,7	47,5
Sum driftsinntinntekt	938,1	998,7	1075	1135
Brutto resultatgrad	0,16	0,49	3,79	4,19

Netto resultatgrad

Viser hvor stor del av kommunens driftsinntekter som kan brukes til å dekke annet enn driftsutgifter (inkl. renter og avdrag på lån). Dersom netto resultatgrad er negativ, er det et tegn på ubalanse i kommunens økonomi. Det betyr at de løpende inntekter ikke er tilstrekkelige til å dekke de løpende utgifter. Følgelig må kommunen tære på arbeidskapitalen for å møte sine forpliktelser samtidig som den økonomiske handlefriheten blir svekket.

	2002	2003	2004	2005
Nettodriftsresultat	-25,4	-16,9	30,8	47,7
Sum driftsinntinntekt	938	998	1075	1135
Netto resultatgrad	-2,71	-1,69	2,87	4,20

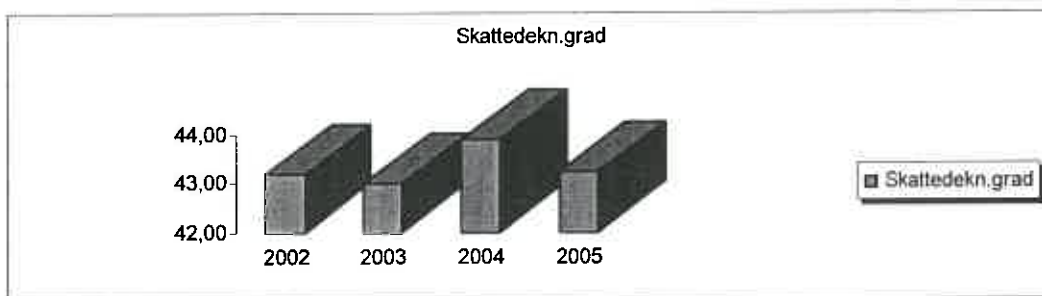
Skattedekningsgrad

Viser hvor stor andel av driftsutgiftene som dekkes av kommunens netto skatteinntekter (inkl. eiendomsskatt). Forholdet viser med andre ord hvilken betydning skatteinntektene har for finansieringen av den løpende virksomheten.

Skatteinndekningsgrad	2002	2003	2004	2005
Nto. Skatteinntekter	404,5	427,3	454	470
Driftsutg	936,6	993,8	1034	1087
Skattedekn.grad	43,19	43,00	43,91	43,24

1. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$
2. $\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3}$
3. $= -2x^{-3}$
4. $= -\frac{2}{x^3}$

Q. 11. 2016

Rammetilskuddsgrad

Viser hvor stor del av driftsutgiftene som dekkes av kommunens rammetilskudd. Forholdet gir uttrykk for hvilken betydning rammetilskuddet har for finansiering av den løpende virksomheten. Her er det viktig å være klar over at det kan skje forskyvninger i forholdet mellom rammetilskudd og øremerkede tilskudd, slik at rammetilskuddsgraden ikke alltid er direkte sammenlignbar fra år til år.

Tidligere fikk kommunene kompensasjon i form av inntektsutjevning i rammetilskuddet 2 år etter hvis skatteinngangen var lavere enn landsgjennomsnittet. Fra år 2000 ble dette endret slik at det nå foretas løpende inntektsutjevning. Dette medfører justering av rammetilskuddet 7 ganger i løpet av året. Det vil derfor ha stor betydning om utviklingen i skatteinntektene i Halden er annerledes enn gjennomsnittet på landsbasis.

Rammetilskuddsgrad	2002	2003	2004	2005
Rammetilskudd	262,4	276,1	253,3	266,1
Driftsutgifter	936,6	993,8	1034	1087
Rammetilsk. Grad	28,02	27,78	24,50	24,48

